

Порівняльний аналіз чинного Закону «Про об'єднання громадян», проектів Законів «Про громадські організації»¹

Чинний закон	Законопроект №7262-1	Законопроект №7262	Аналіз та пояснення	Європейська практика
Закон України "Про об'єднання громадян" від 16.06.2002 р.	Проект Закону України "Про громадські організації" (7262-1 від 01.11.2010 р.)	Проект Закону України "Про громадські організації" (реєстраційний №7262 від 18.10.2010 р.) ²		Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі №СМ/Rec(2007)14 Рішення Європейського Суду з прав людини
Щодо визначення громадської організації та її мети діяльності				
Відповідно до ч.1 ст.1 об'єднанням громадян є добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод. Відповідно до статті 3 Закону , громадською організацією є об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів.	Відповідно до ч.1 ст.1 громадськими організаціями визнаються добровільні об'єднання осіб для спільного задоволення законних інтересів, здійснення та захисту прав і свобод.	Відповідно до ч.1 ст.1 громадська організація є видом суспільної самоорганізації (громадян та/або юридичних осіб приватного права), що створюється з метою реалізації суспільних інтересів у визначеній статутном сфері, галузі чи секторі діяльності, професії, а також задоволення і захисту законних спільних інтересів своїх членів.	Чинний Закон обмежує мету діяльності громадських організацій виключно для реалізації інтересів, прав та свобод «своїх членів». Таке формулювання виключає можливість діяти громадським організаціям із певною суспільно-корисною метою, для інтересів інших осіб, у тому числі певних соціально вразливих груп. Стаття 36 Конституції визначає, що громадяни об'єднуються в громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Таке ж формулювання закладено у	Рекомендація Ради Європи, вказує, що НУО повинні мати можливість вільно здійснювати дослідження, навчання і <i>представництво громадських інтересів з питань, що мають суспільне значення</i> , незалежно від того, чи збігається їх позиція з державною політикою або вимагає змін законодавства.

¹ Підготовано партнерством громадських організацій у складі Українського незалежного центру політичних досліджень, Центру громадської адвокатури, Мережі розвитку європейського права.

² Ініціатори законопроекту - народні депутати Мойсик В.Р., Карпук В.Г., Гуменюк О.І. (фракція «Наша Україна – Народна Самооборона»)

			проекті №7262-1. Формулювання проекту №7262 обмежує гарантоване Конституцією право на об'єднання, адже уже встановлюється обмеження діяльності організацій залежно від того, яка сфера, галузь, сектор діяльності буде визначений у статуті. Громадські організації будуть вимушені вносити зміни та їх реєструвати у визначенні та конкретизації таких сфер, галузей, секторів діяльності. Правоздатність громадських організацій суттєво обмежуватиметься тим, що передбачено у статуті.	
«Види» громадських організацій				
-	-	Відповідно до ст.2 проекту: Стаття 2. Види громадських організацій Громадські організації відповідно до своїх завдань поділяються на: благодійні організації; фахові організації; організації роботодавців; професійні спілки; інші громадські організації. Фахові організації є видом самоорганізації громадян і юридичних осіб приватного права, що створюються з метою реалізації суспільних інтересів і впровадження засад саморегулювання та самоврядування у визначеній статуті сфері, галузі чи секторі діяльності, професії. Особливості правового регулювання діяльності	Проект №7262 пропонує відносити благодійні організації також до громадських організацій, вводить такі різновиди ГО: <i>благодійні організації; фахові організації; організації роботодавців; професійні спілки; інші громадські організації.</i> Благодійні організації за своєю природою мають чимало відмінностей від громадської (наприклад, можливість заснування не тільки у формі товариства, але і установи), порядок їх створення та діяльності визначається окремим законодавчим актом (Закон «Про благодійництво та благодійні організації») Введення класифікації та визначення фахових організацій не має прикладного та практичного значення.	-

		благодійних організацій, фахових організацій, організацій роботодавців, професійних спілок визначаються окремими законами України.		
Обмеження утворення і діяльності громадських організацій				
Відповідно до ст.4 Закону: Стаття 4. Обмеження на створення і діяльність об'єднань громадян Не підлягають легалізації, а діяльність легалізованих об'єднань громадян забороняється у судовому порядку, коли їх метою є: зміна шляхом насильства конституційного ладу і в будь-якій протизаконній формі територіальної цілісності держави; підрив безпеки держави у формі ведення діяльності на користь іноземних держав; пропаганда війни, насильства чи жорстокості, фашизму та неофашизму; розпалювання національної та релігійної ворожнечі; створення незаконних воєнізованих формувань; обмеження загальноєвропейських прав людини. Забороняється створення і діяльність політичних партій, керівні органи чи структурні осередки яких знаходяться за межами України, а також будь-яких структурних осередків політичних партій в органах виконавчої та судової влади, у Збройних Силах та Державній прикордонній службі України,	Відповідно до ст.3 проекту: Стаття 3. Обмеження утворення і діяльності громадської організації 1. Забороняється утворення і діяльність громадських організацій, мета або діяльність яких спрямовані на ліквідацію незалежності України; зміну конституційного ладу насильницьким шляхом; порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки; незаконне захоплення державної влади; пропаганду війни, насильства; розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі; посягання на права і свободи людини чи здоров'я населення. 2. Громадські організації не можуть мати воєнізованих формувань. 3. Обмеження прав, напрямів і форм діяльності громадських організацій можуть встановлюватися виключно Конституцією та законами України.	Відповідно до ст.3 проекту: Стаття 3. Обмеження на утворення і діяльність громадської організації Не підлягають легалізації, а діяльність легалізованих громадських організацій забороняється у судовому порядку, якщо їх програмні цілі або дії суперечать вимогам статті 37 Конституції України.	Обмеження на утворення та діяльність громадських організацій визначені у статті 37 Конституції. Ці обмеження є однаковими як у ст.3 проекту №7262-1, так і проекту №7262. Проект №7262-1 дає перелік цих обмежень. Враховуючи рекомендації Головного науково-експертного управління варто у проекті №7262-1 статтю 3 редакційно викласти таким чином, як це є у проекті №7262.	Відповідно до п.11 Рекомендацій Ради Європи, НУО повинні мати можливість вільно здійснювати свої цілі за умови, що і цілі, і засоби їх досягнення відповідають вимогам демократичного суспільства.

Державній спеціальній службі транспорту, на державних підприємствах, в установах і організаціях, державних навчальних закладах.				
Територіальні статуси громадських організацій				
Відповідно до ст.9 Закону: Стаття 9. Статус об'єднань громадян Об'єднання громадян України утворюються і діють з всеукраїнським, місцевим та міжнародним статусом. До всеукраїнських об'єднань громадян належать об'єднання, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її областей. До місцевих об'єднань належать об'єднання, діяльність яких поширюється на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону. Територія діяльності самостійно визначається об'єднанням громадян. Громадська організація є міжнародною, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.	Відповідно до ст.14 проекту: Стаття 14. Підтвердження всеукраїнського статусу громадських організацій 1. Громадські організації самостійно визначають територію своєї діяльності. Якщо інше не встановлено установчими документами громадських організацій, громадські організації мають право діяти на всій території України. 2. Підтвердження всеукраїнського статусу громадських організацій є добровільним. Підтвердження всеукраїнського статусу здійснює Міністерство юстиції України на підставі заяви уповноваженого органу громадської організації за встановленою Міністерством юстиції України формою. 3. Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів з дня одержання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців	Відповідно до ст.6 проекту: Стаття 6. Статус громадської організації Громадські організації України утворюються і діють з всеукраїнським, місцевим та міжнародним статусом. До всеукраїнських громадських організацій належать організації, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її регіонів. До місцевих громадських організацій належать організації, діяльність яких поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Територія діяльності громадської організації визначається її Статутом. Громадська організація є міжнародною, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.	Проект №7262 містить такі ж положення, як і в чинному Законі України «Про об'єднання громадян». Проект №7262-1 передбачає скасування територіальних статусів та пов'язані із цим обмеження. Водночас інші законодавчі акти (вони перелічені у прикінцевих та перехідних положеннях проекту Закону, наприклад Закон «Про фізичну культуру і спорт», Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» та інші) визначають та пов'язують із статусом всеукраїнської організації певні правові наслідки. Тому у законопроекті збережено порядок підтвердження всеукраїнського статусу. Але у проекті передбачено спрощений та доступний порядок набуття статусу всеукраїнської громадської організації, в тому числі тих організацій, які на сьогодні зареєстровані як місцеві громадські організації. Територіальні статуси є одним із найбільших обмежень для громадських організацій в чинному законодавстві, адже вони «закріплені» за певною територією, визначеною у статуті, також із статусом пов'язуються права	Європейський суд з прав людини у рішенні в справі Корецький та інші проти України від 3 квітня 2008 р. вказав на порушення права на об'єднання в зв'язку із тим, що права громадських організацій ставляться у залежність від територіального статусу. В країнах ЄС не застосовуються територіальні обмеження. Тільки в Узбекистані, Туркменістані, Казахстані, Росії, Таджикистані, Білорусії зберігається залежність реєстрації від території діяльності та застосовуються такі обмеження.

	про наявність відокремлених підрозділів громадської організації у більшості адміністративно-територіальних одиниць, зазначених у частині другій статті 133 Конституції України, вносить до єдиного реєстру громадських (неурядових) організацій запис про підтвердження або відмову в підтвердженні всеукраїнського статусу такої громадської організації.		організацій (наприклад, право мати підрозділи у інших областях чи містах). Європейський Суд з прав людини у справі Корецький та інші проти України визнав порушення свободи об'єднання обмеження, які існують щодо територіальних статусів. Підхід проекту №7262-1 щодо територіальних статусів громадських організацій відповідає міжнародним зобов'язанням України та не дискримінує організації залежно від території діяльності.	
Засновники громадських організацій				
Відповідно до ч.2 ст. 11 Закону, засновниками громадських організацій можуть бути громадяни України, громадяни інших держав, особи без громадянства, які досягли 18 років, а молодіжних та дитячих організацій — 15-річного віку. Відповідно до ч. 4 ст.11, засновниками спілок об'єднань громадян є об'єднання громадян.	Відповідно до ст.8 проекту: Стаття 8. Засновники громадської організації 1. Засновниками громадської організації можуть бути: 1) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які досягли 14 років; 2) юридичні особи. 2. Кількість засновників громадської організації не може бути менше, ніж три особи. 3. Не можуть бути засновниками громадської організації: 1) органи державної влади, органи місцевого самоврядування; 2) юридичні особи, стосовно яких набрало чинності рішення про їх	Відповідно до ст.8 проекту, засновниками громадської організації, крім тих, які утворюються і діють з міжнародним статусом, можуть бути фізичні особи – громадяни України та/або юридичні особи приватного права, але не менше трьох осіб. Засновниками громадських організацій не можуть бути юридичні особи публічного права. Відповідно до ч.3 ст.8, засновниками спілок громадських організацій є громадські організації (не менше двох організацій).	Обидва законопроекти, на відміну від чинного Закону «Про об'єднання громадян», передбачають можливість юридичних осіб бути засновниками громадських організацій. Це положення повністю відповідає Рекомендаціям Ради Європи. Водночас у законопроекті №7262 окремо виділено громадські організації як засновників спілок, у законопроекті №7262-1 не дублюються положення про спілки, адже в цьому не має потреби з огляду на те, що юридичні особи (у тому числі громадські організації) можуть бути засновниками громадських організацій (як і в проекті №7262). Відмінністю законопроекту №7262-1 та №7262 щодо засновників громадських організацій є також те, що проект №7262 виключає можливість бути засновниками	Відповідно до п. 2 Рекомендацій, НУО включають об'єднання або організації, створені як окремими особами (фізичними або юридичними), так і групами таких осіб. Відповідно до п.16, будь-яка особа, як фізична, так і юридична, резидент або нерезидент, або група таких осіб повинна мати можливість вільно заснувати НУО. Відповідно до Рекомендацій, дві або більше особи повинні мати можливість заснувати НУО, яка має членів. Для одержання

	ліквідацію.		громадських організацій іноземців та осіб без громадянства. Чинний Закон «Про об'єднання» передбачає право таких осіб бути засновниками. Оскільки частина друга статті 12 чинного закону України «Про об'єднання громадян» уже визнає право іноземців та осіб без громадянства бути засновниками і членами громадських організацій, то проект №7262 пропонує, фактично, звузити існуюче право, гарантоване і міжнародними договорами України і законами. Частина перша статті 26 Конституції України гарантує, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, мають такі саме права і свободи, та несуть такі саме обов'язки, що й громадяни України – за винятками, встановленими Конституцією, законами та міжнародними договорами України. Такий підхід законопроекту №7262 суперечить Рекомендаціям Ради Європи.	правосуб'єктності можна вимагати більшої кількості засновників за умови, що встановлена кількість не перешкоджає заснуванню НУО.
Члени громадських організацій				
Відповідно до ч.2 ст.12 Закону, членами громадських організацій, крім молодіжних та дитячих, можуть бути особи, які досягли 14 років. Вік членів молодіжних та дитячих громадських організацій визначається їх статутами в межах, встановлених законами України. Відповідно до ч.3 ст.12 Закону, громадські організації можуть	Відповідно до ст.9 проекту: Стаття 9. Члени громадської організації 1. Членами громадської організації можуть бути особи, визначені в частині першій статті 8 цього Закону. 2. Особа віком до 14 років може стати членом громадської організації у	Відповідно до ст.9 проекту: Стаття 9. Членство в громадській організації Членами громадських організацій можуть бути фізичні особи (громадяни України, іноземці або особи без громадянства) та юридичні особи приватного права. Членами громадських організацій, крім молодіжних та дитячих, можуть бути фізичні	Обидва законопроекти №7262 та №7262-1 допускають можливість бути членами громадських організацій не тільки фізичних осіб, але і юридичних осіб. Також на відміну від можливості бути засновниками громадських організацій, проект №7262 допускає, що іноземці, особи без громадянства можуть бути членами.	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, законодавство не повинно необґрунтовано обмежувати можливість будь-якої особи, фізичної або юридичної, резидента або нерезидента, приєднатися до НУО,

не мати фіксованого індивідуального членства. Відповідно до ч.4 ст.12, у діяльності громадських організацій у випадках, передбачених їх статутами, можуть брати участь колективні члени.	випадках, передбачених установчими документами відповідної громадської організації, на підставі письмової згоди свого законного представника.	особи, які досягли 14 років. Вік членів молодіжних та дитячих громадських організацій визначається їх статутами в межах, встановленими законами України. Членом громадської організації може стати фізична особа та юридична особа приватного права, що відповідає кваліфікаційним вимогам до члена, визначеним Статутом цієї організації. Необґрунтована відмова прийняти у члени громадської організації може бути оскаржена у судовому порядку. Рішення про членство неповнолітніх та недієздатних осіб в громадських організаціях приймається їх законними представниками, відповідно до Цивільного Кодексу України.	Проект №7262-1 не проводить відмінностей у засновниках та членах, окрім особливостей визначених для осіб віком до 14 років. Також не дублює положень, які стосуються правоздатності та дієздатності, та визначені іншими законодавчими актами України (наприклад, Закон «Про молодіжні та дитячі громадські організації», Цивільний кодекс). Тоді як відповідна стаття проекту №7262 їх дублює. Загалом підхід до правового регулювання цих відносин збігається у проектах та відповідає Рекомендаціям Ради Європи.	яка має членів. Така можливість, з урахуванням заборони несправедливої дискримінації, повинна в першу чергу визначатися установчими документами відповідних НУО.

Гарантії участі та захист прав членів громадських організацій

Відповідно до ч.1 ст. 7 Закону, ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян. Належність чи неналежність до об'єднання громадян не може бути підставою для обмеження прав і свобод або для надання державою будь-яких пільг і переваг. Відповідно до ч. 2 ст.7 Закону, вимога про зазначення в офіційних документах щодо членства (участі) у тому чи іншому об'єднанні громадян не допускається, крім випадків, передбачених законами України.	Відповідно до ст.10 проекту: Стаття 10. Гарантії участі та захист прав членів громадських організацій 1. Ніхто не може бути примушений до участі в громадських організаціях. Не дозволяються обмеження прав і свобод осіб органами державної влади, органами місцевого самоврядування на підставі участі осіб у громадських організаціях. 2. Вимоги про зазначення в офіційних документах щодо участі або неучасті у	Відповідно до ч.3 ст.5 проекту, основні питання діяльності громадських організацій, визначені Статутом, повинні вирішуватись на зборах членів або представників членів організації.	У проекті №7262-1 пропонується посилити гарантії участі та захисту прав членів громадських організацій. Можливості захисту прав членів та їхня участь в ухваленні та контролі за прийняттям рішень органами управління забезпечує внутрішній контроль у громадській організації. Окрім того, уже сьогодні у Цивільному кодексі (ст.98) щодо товариств, якими є громадські організації, встановлено такі гарантії участі, в тому числі щодо того, що основні питання вирішуються загальними зборами учасників, також визначена виключна компетенція зборів,	Відповідно до п.23 Рекомендацій Ради Європи, члени НУО повинні мати захист від виключення з лав організації з порушенням її установчих документів. Відповідно до п.21 Рекомендацій, жодна особа не може бути примушена до членства в НУО на підставі закону або в будь-який інший спосіб, за винятком об'єднання або

	громадських організаціях не допускаються, крім випадків, передбачених законами України. 3. Обмеження або припинення участі в громадських організаціях дозволяються виключно на підставі установчих документів таких організацій або рішення суду. 4. Члени громадської організації мають право одержувати від її органів інформацію про діяльність організації, кількість та склад її членів, реєстраційні дії, а також вільний доступ до установчих документів, рішень органів та фінансових звітів організації. 5. Установчі документи громадської організації можуть визначати інші гарантії прав членів громадської організації.		право скасовувати рішення інших органів управління товариства, право не менш як 1/10 на скликання позачергових зборів тощо. Проект №7262-1 пропонує додаткові гарантії участі та захисту прав членів громадських організацій, поряд із тими, які передбачені у Цивільному кодексі. Такий підхід відповідно до Рекомендацій сприятиме забезпеченню того, щоб органи управління діяли та ухвалювали рішення відповідно до установчих документів.	організації, утвореної відповідно до закону для регулювання певної професійної діяльності в тих державах, де подібне об'єднання або організація визнається НУО. Відповідно до п.47, НУО повинна забезпечити, щоб її органи управління діяли й ухвалювали рішення відповідно до її установчих документів, але в решті питань має право вільно організовувати їх діяльність для здійснення своїх цілей. Зокрема, НУО не повинні одержувати жодних додаткових дозволів від державних органів, щоб змінювати свою внутрішню структуру або правила.
Можливість діяльності неформальних об'єднань, які не мають правосуб'єктності				
Відповідно до ч.1 ст. 14, легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування. Відповідно до ст.186⁵ Кодексу про адміністративні правопорушення: Стаття 186⁵ Порушення	Відповідно до ч.3 ст.1, громадські організації можуть діяти як зі статусом юридичної особи, так без статусу юридичної особи. Прикінцеві положення проекту передбачають внесення змін до Кодексу про адміністративні	Відповідно до ч.1. ст.14, легалізація (офіційне визнання) громадської організації, спілок громадських організацій здійснюється шляхом їх державної реєстрації або повідомлення про заснування. Легалізація благодійних організацій, фахових організацій, організацій	Проект №7262-1 передбачає підхід, який відповідає Рекомендаціям Комітету Міністрів Ради Європи, надає можливість діяти громадським організаціям також як неформальним організаціям без правосуб'єктності. Проект №7262 необґрунтовано встановлює, що професійні спілки	У Рекомендаціях Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій в Європі № СМ/Rec(2007)14[1] зазначається, що НУО можуть бути як

законодавства про об'єднання громадян Керівництво об'єднанням громадян, яке не легалізувалося у встановленому законом порядку чи якому відмовлено у легалізації, або яке примусово розпущено за рішенням суду, але продовжує діяти, а так само участь у діяльності таких об'єднань – тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до ста тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	правопорушення: викладення статті 186⁵ у такій редакції: «Стаття 186⁵. Порушення законодавства про громадські організації Дії від імені громадської організації, яку було примусово розпущено за рішенням суду, що набрало законної сили – тягнуть за собою накладення штрафу від сорока до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»	роботодавців та професійних спілок здійснюється лише шляхом їх державної реєстрації.	можуть легалізуватись тільки шляхом державної реєстрації. Ст.16 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» взагалі передбачає, що профспілки, їх об'єднання легалізуються шляхом повідомлення на відповідність заявленому статусу. Такий підхід суперечить Рішенню Конституційного Суду України у справі про свободу утворення профспілок від 18 жовтня 2000 року, адже єдиний орган конституційної юрисдикції визнав свободу утворення профспілок та законність профспілок не з моменту легалізації, а з моменту прийняття рішення про заснування її членами. Натомість проект №7262 позбавляє профспілки вибору варіанту легалізації та змушує їх реєструватись тільки як юридичних осіб.	неформальними об'єднаннями або організаціями, так і об'єднаннями або організаціями, які мають правосуб'єктність.

Питання про спілки громадських організацій та можливість організацій створювати та приєднуватись до спілок та інших об'єднань, в тому числі міжнародних

Відповідно до ст. 10 Закону, об'єднання громадян мають право на добровільних засадах засновувати або вступати між собою в спілки (союзи, асоціації тощо), утворювати блоки та коаліції, укладати між собою угоди про співробітництво і взаємодопомогу. Створення і легалізація спілок об'єднань громадян, порядок їх діяльності та ліквідації здійснюються відповідно до цього Закону.	Відповідно до ч.4 ст.1 громадські організації мають право утворювати спілки та інші об'єднання, в тому числі міжнародні, добровільно приєднуватись до об'єднань або припиняти участь у таких об'єднаннях без попередніх дозволів органів державної влади або органів місцевого самоврядування.	Відповідно до ст. 7 проекту, громадські організації, легалізовані у порядку, встановленому цим Законом, мають право об'єднуватись у <u>спілки громадських організацій</u>. Утворення та діяльність спілок громадських організацій здійснюється на засадах та у порядку, встановленому цим Законом.	Проект №7262 передбачає можливість громадських організацій об'єднуватись <u>виключно</u> у спілки громадських організацій. Виключається можливість об'єднуватись в інші об'єднання, в тому числі міжнародні. Також спілка громадських організацій у проекті №7262 виділяється окремо (окремі положення передбачені щодо порядку її заснування (ч.3 ст.8), назви (ч.6 ст.10), порядку державної реєстрації (ч. 3 ст.15),	Відповідно до п.15 Рекомендацій, НУО повинні мати можливість вільно реалізовувати свої цілі шляхом участі в об'єднаннях, федераціях та конфедераціях НУО як національних, так і міжнародних.

			особливостей вирішення питання про майно у разі припинення (ч.6 ст.18). Водночас відповідно до ч. 1 ст. 8, засновниками громадської організації можуть бути також юридичні особи приватного права, таким чином, ті ж громадські організації можуть створювати саме «громадську організацію», а не «спілку громадських організації». Законопроект №7262-1 передбачає право громадських організацій утворювати спілки та інші об'єднання, в тому числі міжнародні, добровільно приєднуватися до об'єднань або припиняти участь у таких об'єднаннях без попередніх дозволів органів державної влади або органів місцевого самоврядування. Не проводиться відмінностей у громадських організаціях та їх об'єднаннях у правовому регулюванні, адже також за цим законопроектом юридичні особи можуть бути засновниками громадських організацій, об'єднання громадських організацій є також громадською організацією. Підхід законопроекту №7262-1 наближений до рекомендацій Ради Європи та не обмежує організації у виборі форм, назв об'єднання.	
Установчі документи громадської організації				
Види установчих документів громадських організацій				
Відповідно до ст. 13 Закону, об'єднання громадян діє на основі статуту або положення (статутний документ).	Відповідно до ч.1 ст. 4 , громадські організації діють на основі своїх установчих документів. Установчими документами	Відповідно до частини 1 статті 11 , установчим документом є: для громадської організації, легалізованої шляхом державної реєстрації, - статут;	Проект №7262 та №7262-1 передбачають, що установчим документом громадської організації із статусом юридичної особи є статут, натомість проект №7262-1	Відповідно до п. 18 Рекомендацій, НУО, які мають правосуб'єктність, як правило, повинні мати

	громадських організацій без статусу юридичної особи є договори про спільну діяльність. Установчими документами громадських організацій зі статусом юридичної особи є статuti.	для громадської організації, легалізованої шляхом повідомлення про заснування, - положення; для спілки громадських організацій - установчий договір; для філії чи представництва іноземної громадської (неурядової) організації - установчий документ відповідної організації або положення про філію чи представництво (якщо воно передбачене статутним документом організації).	для громадських організацій без статусу юридичної особи передбачає установчим документом договір про спільну діяльність, проект №7262 – положення. Також проект №7262 передбачає для спілок окремих установчий документ, хоч створюють їх громадські організації, та за суттю спілка є такою ж громадською організацією. Договір про спільну діяльність для громадських організацій без статусу юридичної особи згідно Цивільного кодексу та Рекомендацій Ради Європи повністю відповідає призначенню установчого акту.	установчі документи, які включають установчий акт або статут, а також, якщо вимагає закон, будь-який інший документ, що визначає умови діяльності організації.

Відомості, які повинен містити установчий документ

Відповідно до ч.2 ст. 13, статутний документ об'єднання громадян повинен містити: 1) назву об'єднання громадян (повну, а також скорочену відповідно до частини третьої статті 12-1 цього Закону), його статус та юридичну адресу; 2) мету та завдання об'єднання громадян; 3) умови і порядок прийому в члени об'єднання громадян, вибуття з нього; 4) права і обов'язки членів (учасників) об'єднання; 5) порядок утворення і діяльності статутних органів об'єднання, місцевих осередків та їх повноваження; 6) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна об'єднання, порядок звітності, контролю,	Відповідно до ч. 2 ст. 4, установчі документи громадської організації повинні містити відомості про: 1) <i>найменування</i>; 2) мету, завдання та <i>основні напрями діяльності</i>; 3) порядок набуття і припинення членства, права та обов'язки членів; 4) повноваження органів, порядок формування і зміни складу органів; 5) періодичність засідань і процедуру прийняття рішень органами, в тому числі шляхом використання засобів зв'язку; 6) джерела і порядок використання коштів та іншого майна;	Відповідно до ч.3 ст. 11, статут (положення) громадської організації повинен містити: 1) найменування (повне, <i>скорочене</i>); 2) мету та завдання діяльності; 3) <i>форми</i> членства, порядок набуття та припинення членства у громадській організації, права та обов'язки її членів; 4) внутрішні процедури громадської організації: порядок формування складу і діяльності вищого керівного органу (<i>загальних зборів членів або їх представників, з'їзду, конференції тощо</i>), <i>виконавчих та контрольних органів громадської організації</i>, їх повноваження і порядок прийняття рішень; 5) джерела надходження і порядок використання коштів та	Позитивним у проектах №7262 та №7262-1 є вилучення переліку відомостей із установчих документів, які обмежують громадські організації та потребують постійного внесення і реєстрації змін в установчі документи (наприклад, щодо юридичної адреси) Водночас законопроект №7262 встановлює набагато ширший перелік вимог до установчих документів, в тому числі порівняно із тими, які є в Рекомендації Ради Європи. Наприклад, що стосується скороченого найменування, проблема, яка зумовлювала і судові спори, зберігається як в чинному, так і в проекті №7262. Так ч.4 ст.10 проекту передбачає, що громадська організація «може»	Відповідно до Рекомендації Ради Європи, установчі документи НУО, що має правосуб'єктність, як правило, встановлюють таке: <i>a.</i> її найменування; <i>b.</i> її цілі; <i>c.</i> її повноваження; <i>d.</i> вищий керівний орган; <i>e.</i> періодичність засідань цього органу; <i>f.</i> процедуру проведення таких засідань; <i>g.</i> порядок затвердження цим органом фінансових та інших звітів; <i>h.</i> процедуру внесення змін до

здійснення господарської та іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань; 7) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа об'єднання; 8) порядок припинення діяльності об'єднання і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.	7) процедуру внесення змін до установчих документів громадської організації; 8) порядок припинення громадської організації.	іншого майна, <u>порядок звітності, контролю і провадження господарської діяльності (у разі її здійснення) для виконання статутних завдань</u>; б) порядок внесення змін до <u>статуту (положення)</u>; 7) порядок прийняття рішення про припинення громадської організації і прийняття рішення щодо її майна.	мати скорочене найменування. Натомість ч.3 ст.11 зобов'язує, що в статуті (положенні) має бути скорочене найменування організації. Таким чином, це може стати підставою для відмови у реєстрації. Проект №7262 передбачає обов'язковість створення контрольних органів громадських організацій, чого не передбачає навіть і чинний Закон, та організації мають бути вільними у виборі потреби їх створення та видів таких органів. Перелік відомостей, які повинні бути в установчих документах громадських організацій, визначений у проекті №7262-1, більше відповідає тим, які визначені у Рекомендації Ради Європи.	статуту та саморозпуску організації або її об'єднання з іншою НУО. Відповідно до п.20 Рекомендацій, до складу вищого керівного органу НУО, яка має членів, повинні входити члени організації спільно, і їхня згода має бути обов'язковою для внесення будь-яких змін в установчі документи. Вищий керівний орган інших НУО має визначатися в їх установчих документах.
Вимоги до установчих документів				
Відповідно до ч.3 ст.13, у статутному документі можуть бути передбачені інші положення, що стосуються особливостей створення і діяльності об'єднання громадян. Статутний документ об'єднання громадян не повинен суперечити <u>законодавству України</u>.	Відповідно до ч.3 ст.4, в установчих документах громадських організацій можуть бути передбачені інші положення щодо створення, діяльності і припинення громадських організацій, що <u>не суперечать законам України</u>.	Відповідно до ч. 4 ст.11, у статуті (положенні) можуть бути передбачені особливості утворення і діяльності громадської організації, її внутрішньої структури. <u>Статут громадської організації може передбачати утворення територіальних підрозділів громадської організації відповідно до адміністративно-територіального устрою України</u>. Статут (положення) громадської організації <u>повинен відповідати Конституції та законам України</u>.	Позитивним є те, що законопроекти №7262 та 7262-1 не передбачають, щоб установчі документи не суперечили чи відповідали законодавству (що включає і закони, і підзаконні акти), а тільки законам. Водночас проект №7262 ставить у залежність можливість створювати територіальні підрозділи громадських організацій в інших областях чи містах від положень статуту. Враховуючи збереження територіальних статусів у цьому проекті, реалізувати громадським організаціям із місцевим статусом це право не буде можливим.	Вказавши на порушення ст.11 Європейської конвенції про права людини Європейський Суд у справі Корецький та інші проти України, окремо зазначив про порушення, пов'язане із тим, що місцеві громадські організації не можуть створювати представництва та філії в інших населених пунктах.

			Водночас право створювати представництва, філії, інші підрозділи мають усі юридичні особи відповідно до Цивільного кодексу, і будь-які умови у реалізації цього права для громадських організацій обмежують це право порівняно із іншими законодавчими актами. Законопроект №7262-1 запроваджує загально-дозвільний принцип у діяльності організацій – установчі документи не повинні суперечити закону, натомість №7262 передбачає, що установчий документ повинен відповідати Конституції та законам України, що виключає можливість визначення у статуті особливостей, які не заборонені та не суперечать закону та прямо не передбачені законом.	
Найменування громадської організації				
Відповідно до ст.12-1 Закону: Стаття 12-1. Назва об'єднання громадян Назва об'єднання громадян визначається рішенням установчого з'їзду (конференції) або загальними зборами об'єднання громадян. Назва об'єднання громадян повинна складатися з двох частин — загальної та індивідуальної. Загальна назва (партія, рух, конгрес, союз, спілка, об'єднання, фонд, фундація, асоціація, товариство тощо) може бути однаковою у різних об'єднань громадян.	Відповідно до ст.5 проекту: Стаття 5. Найменування громадської організації 1. Громадські організації мають виключне право на використання власного найменування, яке визначається відповідно до їх установчих документів. 2. Найменування громадської організації не повинно явно вводити в оману щодо повноважень громадської організації, зокрема, містити слова «державний», «комунальний» та похідні	Відповідно до ст.10 проекту: Стаття 10. Найменування громадської організації Найменування громадської організації визначається рішенням її установчого з'їзду (конференції) або загальними зборами. Найменування громадської організації обов'язково містить: 1) інформацію про організаційно-правову форму ("громадська організація", "спілка громадських організацій"); 2) власну назву громадської організації, спілки громадських організацій.	Законопроекти №7262 та 7261-1 містять однакові обмеження щодо застосування у найменуваннях громадських організацій слів «державний» та «комунальний» та похідних від них. Водночас проект №7262 дублює положення законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб щодо того, що найменування складається із організаційно-правової форми та власної назви. Окрім того, для об'єднань громадських організацій пропонується застосовувати тільки «спілка громадських організацій».	Відповідно до п.15 Рекомендацій, НУО повинні мати можливість вільно реалізовувати свої цілі шляхом участі в об'єднаннях, федераціях та конфедераціях НУО як національних, так і міжнародних.

Індивідуальна назва об'єднання громадян є обов'язковою і повинна бути суттєво відмінною від індивідуальних назв зареєстрованих в установленому порядку об'єднань громадян з такою ж загальною назвою. Об'єднання громадян поряд з повною назвою може мати скорочену назву, яка фіксується в установчих та статутних документах об'єднання громадян (рішенні установчого органу, статуті, положенні). Об'єднання громадян, зареєстроване у встановленому порядку, має виключне право на використання своєї назви. Використання назви об'єднання громадян фізичними та юридичними особами, які не належать до об'єднання громадян, для цілей, не пов'язаних з діяльністю цього об'єднання, забороняється.	від них. 3. Найменування громадської організації може містити ім'я фізичної особи, яка не є засновником громадської організації, за умови попередньої письмової згоди такої особи або її спадкоємців. 4. Найменування громадської організації не повинно відтворювати: 1) найменування органу державної влади, органу місцевого самоврядування; 2) найменування іншої раніше зареєстрованої громадської організації (за винятком відокремлених чи територіальних підрозділів такої організації); 3) найменування громадської організації, що була ліквідована (примусово розпущена) на підставі рішення суду за порушення статті 3 цього Закону, протягом трьох років після набрання відповідним судовим рішенням законної сили; 4) інші найменування, використання яких громадською організацією обмежено на підставі закону або рішення суду. 5. Обмеження, указані в частині четвертій цієї статті, не застосовуються до скорочених найменувань, які можуть	Власна назва громадської організації повинна відрізнятися від власної назви будь-якої іншої громадської організації, легалізованої у порядку, встановленому цим Законом. Така назва не може містити найменування іншої юридичної особи. Громадська організації поряд з повною власною назвою може мати скорочену назву, яка фіксується в установчих документах громадської організації (рішенні установчого органу, статуті, положенні). Громадська організація, зареєстрована у встановленому порядку, має виключне право на використання своєї назви. Використання назви громадської організації фізичними та юридичними особами, які не належать до неї, для цілей, не пов'язаних з діяльністю цієї організації, забороняється. Найменування спілки громадських організацій може включати перелік власних назв громадських організацій, що входять до спілки. Забороняється використовувати у найменуванні громадської організації назву державного органу чи органу місцевого самоврядування або подібну назву, слова "державний", "загальнодержавний", "комунальний" та їх похідні.	Також проектом №7262 передбачено, що громадській організації поряд з повною власною назвою можуть мати скорочену назву, яка фіксується в установчих документах громадської організації. Водночас в ч.2 ст.11 проекту серед переліку відомостей, які повинні вказуватись в установчих документах, скорочене найменування (не назва, а найменування) є обов'язковим до визначення. Проект №7262-1 визначає питання, які на сьогодні не вирішені законодавством, в тому числі використання імені фізичної особи, якщо вона не є засновником громадської організації, використання найменування громадської організації, що була ліквідована (примусово розпущена) на підставі рішення суду за порушення ст.37 Конституції (не можна використовувати протягом трьох років після набрання відповідним судовим рішенням законної сили).	

	мати громадські організації.			
Органи управління громадської організації				
Відповідно до ч.3 ст. 6 Закону, всі основні питання діяльності об'єднань громадян повинні вирішуватись на зборах всіх членів або представників членів об'єднання. Відповідно до ч.1 ст.12-1 Закону, назва об'єднання громадян визначається рішенням установчого з'їзду (конференції) або загальними зборами об'єднання громадян Відповідно до ч.2 ст.13 Закону, статутний документ об'єднання громадян повинен містити: ... 5) порядок утворення і діяльності статутних органів об'єднання, місцевих осередків та їх повноваження;	Відповідно до ч.2 ст.12 проекту, Для державної реєстрації громадської організації як юридичної особи її засновники або уповноважені ними особи подають (надсилають рекомендованим листом) до державного реєстратора: протокол загальних зборів засновників або уповноважених ними осіб, які прийняли рішення про утворення громадської організації, затвердження її статуту та формування її органів;	Відповідно до ч.2 ст.11, статут (положення) громадської організації повинен містити: ...4) внутрішні процедури громадської організації: порядок формування складу і діяльності вищого керівного органу (загальних зборів членів або їх представників, з'їзду, конференції тощо), виконавчих та контрольних органів громадської організації, їх повноваження і порядок прийняття рішень;..	Цивільний кодекс у ст.ст. 97-99 визначає, якими є органи управління товариства, особливості формування та діяльності. Оскільки громадські організації як неприбуткові товариства керуються нормами Цивільного кодексу, їх достатньо для регулювання цих відносин. Проект №7262-1 не дублює та не створює суперечностей в положеннях про органи управління громадських організацій та неприбуткових товариств, що визначені Цивільним кодексом України. Проект №7262 необґрунтовано вводить обов'язковим створення контрольного органу для громадських організацій. Навіть чинний Закон «Про об'єднання громадян» відносить це питання до власного вирішення громадською організацією.	Відповідно до п.20 Рекомендацій Ради Європи, до складу вищого керівного органу НУО, яка має членів, повинні входити члени організації спільно, і їхня згода має бути обов'язковою для внесення будь-яких змін в установчі документи. Вищий керівний орган інших НУО має визначатися в їх установчих документах. Відповідно до п.46 Рекомендацій, особи, відповідальні за управління НУО, які мають членів, повинні обиратися або призначатися вищим керівним органом або органом, якому вищий керівний орган делегував це повноваження.
Місцеві осередки громадської організації				
Закон «Про об'єднання громадян» згадує місцеві осередки як необхідну умову для отримання статусу всеукраїнської чи міжнародної організації. Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону, до всеукраїнських об'єднань громадян належать	-	Відповідно до ст.12 проекту: Стаття 12. Місцеві осередки громадської організації 1. Громадська організація з всеукраїнським статусом, спілка громадських організацій, легалізована шляхом державної реєстрації, згідно зі своїм статутом (установчим	Законопроект №7262-1 не передбачає збереження місцевих осередків. Натомість усі громадські організації-юридичні особи можуть створювати представництва та філії, інші підрозділи, як і інші юридичні особи. Процедура заснування яких та реєстрації, припинення є простою та	Європейський Суд з прав людини у справі Корецький та інші проти України вказав, що створювати представництва, відділи в інших містах мають мати право не тільки всеукраїнські

об'єднання, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її областей. Відповідно до ч. 4 ст. 9 цього Закону, громадська організація є міжнародною, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.		договором) повинна мати в більшості областей України місцеві осередки, легалізовані територіальними підрозділами Міністерства юстиції України в установленому цим Законом порядку. 2. Місцеві осередки утворюються за умови, якщо в області діють і виявили <u>бажання об'єднатися не менше трьох осіб – членів громадської організації</u>, спілки громадських організацій. Вони вважаються створеними з моменту прийняття про це рішення установчими зборами їх засновників. 3. Легалізація місцевих осередків здійснюється в установленому цим Законом порядку шляхом їх реєстрації чи повідомленням про заснування за установчим документом (статутом, положенням або установчим договором) громадської організації, спілки громадських організацій. 4. Місцеві осередки громадської організації, спілки громадських організацій діють на підставі <u>установчого документу (статуту, положення або установчого договору)</u> громадської організації. Особливості діяльності місцевого осередку, порядку формування складу та діяльності його керівних та інших органів можуть встановлюватися положенням, яке затверджується його керівним	зрозумілою. Окрім того, підрозділи юридичної особи – не є за своєю суттю громадськими організаціями (а саме такий підхід пропонує проект №7262 з огляду на те що засновуються трьома особами), вони створюються і припиняються юридичною особою. Відповідно до Закону «Про об'єднання громадян» громадські організації можуть створювати місцеві осередки. Водночас згадуються вони тільки щодо громадських організацій із міжнародним та всеукраїнським статусом. Більше того, їх наявність – це необхідна умова для того, щоб громадські організації бути зареєстрованими із таким статусом. Визначення у Законі «Про об'єднання громадян», що таке місцевий осередок немає. На практиці такі осередки мало чим відрізняються від інших громадських організацій – засновуються не менш як трьома особами, мають статут, органи управління формуються засновниками (членами) тощо. Окрім того, вони «пов'язані» із громадською організацією всеукраїнського чи міжнародного статусу. Деякі питання про їхні особливості вказуються у статутах громадських організацій (наприклад, кількість засновників (не три, а п'ять), особливості структури, також легалізації (може визначатись тільки один спосіб легалізації (легалізація шляхом	організації. Суд зазначив, що «навіть якщо такі обмеження необхідні для належного функціонування системи державної реєстрації організацій, не становить жодної загрози для системи реєстрації можливість місцевої організації мати представництва і відділи у інших містах України, хоч законодавство передбачає, що тільки загальноукраїнські організації повинні мати місцеві осередки у більшості від 25 регіонів України.» Окрім того, відповідно до Рекомендацій Ради Європи, НУО не повинна отримувати жодних дозволів на створення відокремлених підрозділів на території країни або (за умови виконання вимог, указаних у пункті 45 цієї Рекомендації) інших держав.

		органом. Координацію діяльності місцевих осередків здійснює виконавчий орган громадської організації, спілки громадських організацій. 5. <u>Для реєстрації місцевого осередку до органу легалізації за місцезнаходженням місцевого осередку подається:</u> 1) рішення про утворення місцевого осередку із зазначенням його повного найменування; 2) нотаріально засвідчену копію установчого документу (статуту, положення, установчого договору) громадської організації, спілки громадських організацій; 3) склад статутних органів (керівного, контрольного та робочого органів) місцевого осередку; 4) реєстраційну картку, заповнену за формою, затвердженою спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації; 5) лист від громадської організації, спілки громадських організацій про підтвердження повноважень її місцевого осередку. 6. Місцевий осередок, легалізований шляхом повідомлення про його заснування, вноситься до книги обліку громадських організацій, що ведеться легалізуючим органом. У книзі обліку громадських організацій зазначається: дата	повідомлення чи шляхом реєстрації), потреба затвердження статуту та змін певним органом управління громадської організації). Натомість у Цивільному кодексі статус представництв та філій чітко визначений. Зокрема, філії та представництва створюються юридичною особою, наділяються її майном, діють на підставі затвердженого юридичною особою положення, їхнє керівництво призначається юридичною особою, самі ж вони не мають статусу юридичної особи (стаття 95 Цивільного кодексу). Законопроект №7262 суперечить Рекомендаціям Ради Європи, відповідно до яких НУО не повинна отримувати жодних дозволів на створення відокремлених підрозділів на території країни. В ч.5 ст.12 проекту пропонується «легалізація» місцевого осередку, яка є досить важкою і складною процедурою, запроваджується значний пакет документів у порівнянні із тим, якою є вона для відокремлених підрозділів інших юридичних осіб. Статус і роль місцевих осередків далі є незрозумілими – чи вони є громадськими організаціями чи структурними підрозділами громадської організації.	

		надходження документів, назва організації і місцезнаходженням органу управління, основна мета діяльності, дата легалізації.		
Символіка громадської організації				
Відповідно до ст.18 Закону: Стаття 18. Символіка об'єднання громадян Об'єднання громадян можуть використовувати власну символіку. Символіка об'єднання громадян затверджується відповідно до його статуту. Символіка політичних партій не повинна відтворювати державні чи релігійні символи. Символіка об'єднання громадян підлягає державній реєстрації у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.	Відповідно до ст.6 проекту: Стаття 6. Символіка громадських організацій 1. Громадські організації мають право використовувати власну символіку (символи та знаки), які затверджуються відповідно до їх установчих документів. 2. Символіка громадських організацій не повинна відтворювати: 1) офіційні символи та знаки, які використовують органи державної влади, органи місцевого самоврядування; 2) раніше зареєстровану символіку іншої громадської організації; 3) ім'я або зображення фізичної особи, яка не є засновником громадської організації, без попередньої письмової згоди такої особи або її спадкоємців; 4) інші символи та знаки, використання яких громадською організацією обмежено на підставі закону або рішення суду. 3. Реєстрація символіки громадських організацій є добровільною та	Відповідно до ст.13 проекту: Стаття 13. Символіка громадської організації Громадська організації може використовувати власну символіку, яка затверджується відповідно до її установчих документів. Громадська організація не може використовувати в якості символіки державні символи України, державні символи інших держав, релігійні символи. Символіка громадської організації має бути відмінною від зареєстрованої символіки інших громадських організацій, політичних партій, символіки територіальних громад тощо. Символіка громадської організації підлягає реєстрації, яка здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.	Як і чинний Закон, так і законопроекти передбачають право громадських організацій на символіку, та вказують, що затвердження її здійснюється громадською організацією відповідно до її установчих документів. Головна відмінність у правовому регулюванні символіки громадських організацій у законопроекті №7262 та №7262-1 та чинному Законі – це те, що за законопроектом №7262-1 реєстрація символіки є добровільною. Для зміни такого правового регулювання існують ряд доводів. За своєю суттю символіка – це об'єкт права інтелектуальної власності громадської організації. Для інших юридичних осіб - це аналогічний знак для товарів і послуг або торгівельна марка (відповідно до Цивільного кодексу). По-перше, цивільне законодавство встановлює добровільність реєстрації, та реєстрація розглядається як механізм захисту цього права. По-друге, у разі проведення такої реєстрації, цей об'єкт отримує відповідний правовий захист від протиправного використання іншими особами. Тоді як реєстрація символіки громадської організації є	

	здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.		обов'язковою та єдине його функціональне значення – це виконання норм Закону «Про об'єднання громадян», та «реалізація» обов'язку перед державою. Наприклад, згідно ч. 5 ст. 16 Закону України «Про захист прав на знаки для товарів і послуг», свідоцтво про право на знак для товарів і послуг, надає його власникові виключне право забороняти іншим особам використовувати без його згоди, якщо інше не передбачено цим Законом. Ст. 20 цього Закону України вказує, що будь-яке посягання на права власника свідоцтва, передбачені с. 16 цього Закону, в тому числі вчинення без згоди власника свідоцтва дій, що потребують його згоди, та готування до вчинення таких дій, вважається порушенням прав власника свідоцтва, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України. Реєстрація символіки у порядку, передбаченому КМУ, буде поступатись у разі конфлікту, якщо інша особа зареєструвала знак для товарів і послуг, а також громадська організація не зможе захистити її, якщо інша особа протиправно її використовуватиме. З огляду на це проектом №7262-1 пропонується визначити реєстрацію символіки добровільною, а також визначити, що підставою для відмови у реєстрації символіки є така підстава, що символіка громадської організації відтворює раніше	

			zareєстровану символіку іншої громадської організації;	
Державна реєстрація громадських організацій				
Етапи державної реєстрації				
Відповідно до ч. 1 ст. 14, легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування. Діяльність об'єднань громадян, які нелегалізовані або примусово розпущені за рішенням суду, є протизаконною. У разі реєстрації об'єднання громадян набуває статус юридичної особи. Водночас відповідно до ч.3 ст.3 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», об'єднання громадян, благодійні організації, політичні партії, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, асоціації органів місцевого самоврядування, банки, торгово-промислові палати, фінансові установи (у тому числі кредитні спілки), біржі, інші установи та організації, для яких законом встановлені особливості державної реєстрації, набувають статусу юридичної особи лише з моменту їх державної	Передбачена тільки державна реєстрація для юридичних осіб (ч.1 ст.12) Державна реєстрація громадських організацій як юридичних осіб здійснюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з урахуванням особливостей, установлених цим Законом Для громадських організацій без статусу юридичної особи - включення відомостей в реєстр, для відокремленого підрозділу іноземної громадської (неурядової) організації в Україні - акредитація	Зберігається і легалізація і державна реєстрація для громадських організацій із статусом юридичної особи Відповідно до ч. 1 ст.14: Легалізація (офіційне визнання) громадської організації, спілок громадських організацій здійснюється шляхом їх державної реєстрації або повідомлення про заснування. Відповідно до ч.1 ст.15: Державна реєстрація громадської організації здійснюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців»	Відсутні обґрунтування щодо збереження взагалі такого терміну та етапу як «легалізація», адже реєстрація усіх юридичних осіб здійснюється відповідно до Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Збереження чи створення додаткових етапів у реєстрації юридичних осіб у проекті №7262 суперечить підходам об'єктивного формулювання процедур набуття правосуб'єктності та достатньо простого розуміння та виконання, що передбачено у Рекомендаціях Ради Європи. У зв'язку із цим у проекті №7262-1 такий термін та етап взагалі не застосовується, а передбачено, що реєстрація громадських організацій із статусом юридичної особи здійснюється за тим же законодавчим актом, що і для інших юридичних осіб.	В Рекомендаціях Ради Європи вказується, що процедури набуття правосуб'єктності у тих випадках, коли вона не є автоматичним наслідком утворення НУО, повинні бути сформульовані об'єктивно, а їх застосування не повинне залежати від дій, що чиняться на розсуд відповідних державних органів. Відповідно до п.29 Рекомендацій, процедури набуття правосуб'єктності повинні бути загальнодоступними, а відповідні процедури – достатньо простими для розуміння і виконання. Європейський Суд з прав людини встановив, що положення Закону «Про об'єднання громадян», які визначають реєстрацію організацій, є недосконалими та

реєстрації у порядку, встановленому цим Законом.				невизначеними для того, щоб бути зрозумілими для заявників
Орган, що здійснює реєстрацію				
Відповідно до ч. 3 ст. 14, легалізація громадської організації здійснюється відповідно Міністерством юстиції України, місцевими органами державної виконавчої влади, виконавчими комітетами сільських, селищних, міських Рад народних депутатів. Відповідно до ст.5 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», державна реєстрація юридичних осіб - підприємців проводиться державним реєстратором виключно у виконавчому комітеті міської ради міста обласного значення або у районній, районній у містах Києві та Севастополі державній адміністрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи - підприємця.	Відповідно до ч.4 ст. 14, Міністерство юстиції України здійснює реєстрацію громадських організацій зі статусом «всеукраїнська» відповідно до вимог цього Закону. Відповідно до ч.5 ст.14, територіальні органи Міністерства юстиції України здійснюють легалізацію: - місцевих громадських організацій шляхом їх державної реєстрації або повідомлення про заснування за місцезнаходженням органу управління (у разі легалізації шляхом державної реєстрації) або місцем проживання одного із засновників (у разі легалізації шляхом повідомлення про заснування); - місцевих осередків зареєстрованих всеукраїнських громадських організацій, спілок громадських організацій, якщо така реєстрація передбачена їх установчими документами, шляхом їх державної реєстрації або	Відповідно до ч.1 ст. 12, державна реєстрація громадських організацій як юридичних осіб здійснюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з урахуванням особливостей, установлених цим Законом.	У проекті №7262 передбачено загальний підхід, який застосовується до всіх юридичних осіб, - державна реєстрація проводиться державним реєстратором відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Таку реєстрацію можуть проводити і державні реєстратори – працівники органів юстиції, якщо буде прийнято відповідне законодавство та передано їм такі функції, проте вони за своїм статусом повинні бути саме державними реєстраторами. Це дозволяє уніфікувати процедури реєстрації громадських організацій, усунути дискримінацію та зробити реєстрацію простою та зручною. У проекті №7262-1 передбачена процедура підтвердження всеукраїнського статусу у спрощеному порядку, що здійснюється Міністерством юстиції України. За своєю суттю це не є державна реєстрація громадської організації, адже вона здійснюється виключно державними реєстраторами, а спрощене підтвердження статусу для того, щоб організації могли користуватись пільгами, які передбачені для цього статусу в	Відповідно до п.36 Рекомендацій, орган, відповідальний за надання правосуб'єктності, повинен приймати рішення незалежно і неупереджено. Такий орган повинен мати достатню кількість працівників належної кваліфікації для виконання своїх функцій.

	повідомлення про заснування. Відповідно до ч.1 ст.15: Державна реєстрація громадської організації здійснюється відповідно до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” органом легалізації, визначеним цим Законом, з урахуванням особливостей, установлених цим Законом.		ряді законів України. У проекті №7262 передбачено, що державна реєстрація громадської організації здійснюється відповідно до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” органом легалізації, визначеним цим Законом, з урахуванням особливостей, установлених цим Законом. Водночас для того, щоб органи юстиції, які визначені у статті 14 як органи легалізації, могли здійснювати функцію державних реєстраторів, потрібне внесення змін до вищезгаданого Закону, створення відповідних умов та передбачення фінансування із бюджету. Таких змін проект не передбачає, водночас у прикінцевих та перехідних положеннях передбачено, що закон набирає чинності з дня опублікування. Проте виконувати ці норми буде неможливо без внесення таких змін.	
Документи для реєстрації				
Відповідно до ст. 15 Закону: Для реєстрації об'єднання громадян його засновники подають заяву. До заяви додаються статут (положення), протокол установчого з'їзду (конференції) або загальних зборів, відомості про склад керівництва центральних статутних органів, дані про місцеві осередки, документи про сплату реєстраційного збору, крім випадків, коли громадська	Відповідно до ч.2 ст.12: Для державної реєстрації громадської організації як юридичної особи її засновники або уповноважені ними особи подають (надсилають рекомендованим листом) до державного реєстратора: 1) протокол загальних зборів засновників або <i>уповноважених ними осіб</i>, які прийняли рішення про	Відповідно до ч.2 ст. 15: Для державної реєстрації громадської організації засновники або уповноважені ними представники подають (надсилають рекомендованим листом) до органу легалізації: 1) протокол установчих зборів, на яких прийнято рішення про заснування громадської організації, затвердження статуту, утворення органів управління; 2) статут у двох примірниках;	Проект №7262 додатково вводить документ - відомості про склад утворених органів управління громадської організації і про посадових осіб, які уповноважені представляти громадську організацію у правовідносинах з іншими особами та мають право вчиняти дії від імені громадської організації без додаткового уповноваження. Більшість із цих відомостей, які необхідні державі для реєстрації, вказані у реєстраційній картці.	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи: 31. Заявка про надання правосуб'єктності НУО, яка має членів, повинна включати тільки її установчі документи, адресу та імена (найменування) засновників, керівників, посадових осіб та

організація звільняється від сплати реєстраційного збору відповідно до законів України.	утворення громадської організації, затвердження її статуту та формування її органів; 2) статут у двох примірниках; 3) реєстраційну картку, заповнену за формою, що затверджена уповноваженим органом з питань державної реєстрації; 4) документ про сплату реєстраційного збору, за винятком громадських організацій звільнених від плати за реєстрацію на підставі законів або міжнародних договорів України; 5) копії свідоцтв про державну реєстрацію юридичних осіб-засновників громадської організації.	<u>3) відомості про склад утворених органів управління громадської організації і про посадових осіб, які уповноважені представляти громадську організацію у правовідносинах з іншими особами та мають право вчиняти дії від імені громадської організації без додаткового уповноваження;</u> 4) реєстраційну картку, заповнену за формою, що затверджена спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації; 5) документ про сплату реєстраційного збору в розмірі, визначеному Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" за проведення державної реєстрації, крім випадків, коли громадська організація звільняється від сплати реєстраційного збору відповідно до законодавства (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію); 6) у разі державної реєстрації громадської організації, засновником (засновниками) якого є юридична особа приватного права (юридичні особи приватного права) - копію (копії) свідоцтва про державну реєстрацію такої юридичної особи (юридичних осіб). Відповідно до ч.3 ст. 15: Для державної реєстрації спілки громадських організацій уповноважений установчими	Відсутні документи у проекті №7262, які б мали подаватись на реєстрацію організацій із всеукраїнським чи міжнародним статусом. Проект №7262-1 встановлює достатній та зрозумілий для організацій перелік документів для державної реєстрації. Також оскільки засновниками спілки є громадські організації, юридичні особи, не має підстав дублювати ці положення для об'єднань громадських організацій	уповноважених представників. НУО, яка не має членів, також може бути зобов'язана підтвердити доступність майна, необхідного для здійснення її цілей. 32. Заявка про надання правосуб'єктності НУО, яка має членів, повинна подаватися тільки на підставі прийняття рішення, що схвалює таку заявку, зборами, на які було запрошено всіх членів такої організації. 33. За подання заявки про надання правосуб'єктності НУО може стягуватися плата, але її розмір не повинен встановлюватися на рівні, що перешкоджає поданню заявки.

		зборами спілки представник подає (надсилає рекомендованим листом) до органу легалізації: 1) протокол установчих зборів, на яких прийнято рішення про утворення спілки громадських організацій, затвердження статуту, утворення органів управління, із зазначенням повного списку громадських організацій - засновників спілки громадських організацій, та списку уповноважених представників цих організацій - учасників установчих зборів; 2) установчий договір спілки громадських організацій у двох примірниках; 3) копії свідоцтв про державну реєстрацію громадських організацій - засновників спілки громадських організацій; 4) копії статутів громадських організацій - засновників спілки громадських організацій; 5) відомості про склад утворених органів управління спілки громадських організацій і про посадових осіб, які уповноважені представляти спілку громадських організацій у правовідносинах з іншими особами та мають право вчиняти дії від імені спілки громадських організацій без додаткового уповноваження; 6) реєстраційну картку, заповнену за формою, затвердженою спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації;		

		7) документ про сплату реєстраційного збору за проведення державної реєстрації, крім випадків, коли спілка громадських організацій звільняється від сплати реєстраційного збору відповідно до законодавства (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію).		
Терміни реєстрації				
Відповідно до ч.3 ст.15: Заява про реєстрацію місцевої громадської організації розглядається у 3-денний строк з дня надходження документів. Рішення про реєстрацію або відмову в ній заявнику повідомляється письмово не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття рішення. Відповідно до ч.4 ст.15: Заява про реєстрацію всеукраїнської та міжнародної громадської організації розглядається протягом одного місяця. Рішення про реєстрацію або відмову в ній заявнику повідомляється письмово в 10-денний строк. Відповідно до ч.5 ст.25 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», строк державної реєстрації юридичної особи не повинен перевищувати три робочих дні з дати надходження документів для проведення державної реєстрації юридичної особи.	Відповідно до ч.3 ст.12: Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня після одержання документів передає примірник статуту громадської організації територіальному управлінню юстиції для проведення правової експертизи щодо порушення статті 3 цього Закону. Відповідно до ч.4 ст.12: Територіальне управління юстиції проводить правову експертизу статуту протягом трьох робочих днів. Не пізніше наступного робочого дня територіальне управління юстиції передає державному реєстратору примірник статуту з відміткою про відсутність порушень статті 3 цього Закону або два примірники висновку про встановлені порушення.	Відповідно до ч.5 ст.15, Орган легалізації протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частинах другій - четвертій цієї статті, проводить правову експертизу документів та приймає рішення про державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації громадської організації (спілки громадських організацій), державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації змін до статуту (установчого договору). Орган легалізації може перевірити дотримання вимог статуту (установчого договору) щодо порядку внесення змін до статуту (установчого договору). Орган легалізації за заявою особи, яка подала документи, може продовжити строк розгляду документів, але не більше ніж на десять робочих днів, для виправлення помилок або неточностей в документах, які не є порушенням законодавства, та/або подання документів у повному обсязі.	Однією із перешкод у реалізації права на об'єднання в Україні є значний строк реєстрації громадських організацій. Строк легалізації ставиться у залежність від територіального статусу громадської організації. Відповідно для громадських організацій із всеукраїнським чи міжнародним статусом цей строк становить один місяць, а повідомлення здійснюється в 10-денний строк. Це стосується тільки етапу легалізації, далі слідує включення у реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, державний реєстратор здійснює це протягом 3 робочих днів з дня надходження документів. Водночас за порядком передачі даних від органів юстиції до державного реєстратора цей строк суттєво збільшується. Проект №7262 передбачає строки реєстрації громадських організацій незалежно від територіальних статусів. Проект №7262-1 взагалі не передбачає територіальних статусів громадських організацій. Проект №7262 зберігає дві	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи для прийняття рішення про надання правосуб'єктності або відмови в її наданні законом повинен бути встановлений розумний термін. Відповідно до п. 35 Рекомендацій Ради Європи, будь-який висновок щодо прийнятності цілей НУО, яка звертається особисто з приводу надання правосуб'єктності, повинен здійснюватися на основі неупередженості та поваги до принципу політичного плюралізму. Висновок не повинен ґрунтуватися на припущеннях.

		Відповідно до ч.6 ст.15, У разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації орган легалізації приймає рішення про державну реєстрацію громадської організації (спілки громадських організацій), вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відомості про зареєстровану юридичну особу, видає свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", та один примірник статуту (установчого договору) з відміткою органу легалізації про проведення державної реєстрації юридичної особи. Відповідно до ч.8 ст.15, за наявності підстав для відмови у державній реєстрації громадської організації (спілки громадських організацій), змін до статуту (установчого договору) орган легалізації протягом строку, визначеного частиною п'ятою цієї статті, приймає рішення про відмову у реєстрації. Таке рішення повинне містити вичерпні підстави для відмови. Не пізніше наступного робочого дня після дня прийняття рішення про відмову в державній реєстрації орган легалізації письмово повідомляє про це засновників громадської організації (спілки	процедури – «легалізації» та «реєстрації», визначає строк легалізації до 10 робочих днів із дня надходження документів. Водночас пропонує запровадити процедуру «виправлення помилок або неточностей в документах, які не є порушенням законодавства, та/або подання документів у повному обсязі» не більше 10 робочих днів за заявою особи, яка подала документи. Таким чином, строк збільшується, адже якщо ці «помилки» не порушують законодавство – то відсутні підстави для відмови у реєстрації, і громадська організація повинна бути зареєстрована. Про рішення організація повідомляється не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення. Аналіз проекту вказує, що легалізація та реєстрація – різні процедури, отож строк до 10 робочих днів не є загальним для здійснення обох процедур, а тільки легалізації. Натомість відповідно до ч.6 ст.15, у разі відсутності підстав для відмови у державній реєстрації орган легалізації приймає рішення про державну реєстрацію громадської організації (спілки громадських організацій), вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відомості про зареєстровану юридичну особу, видає свідоцтво про державну реєстрацію в порядку, передбаченому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", та один примірник	

		громадських організацій) та надсилає копію прийнятого рішення.	статуту (установчого договору) з відміткою органу легалізації про проведення державної реєстрації юридичної особи. Таким чином, тут потрібно додати строк, визначений Законом «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» для реєстрації юридичних осіб (3 робочі дні). Проект №7262-1 передбачає, що державна реєстрація громадських організацій здійснюється державними реєстраторами у порядку, передбаченому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з урахуванням особливостей цього Закону. Проект передбачає проведення правової експертизи статуту щодо порушення статті 3 цього Закону, що збільшує строки реєстрації. Водночас відповідно до п.35 Рекомендацій Ради Європи, допускається передбачення процедур надання висновку щодо прийнятності цілей НУО. Для державного реєстратора застосовується термін, передбачений Законом «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», для правової експертизи статуту про відсутність порушень статті 3 Закону три робочі дні, до цього додається два робочі дні на передання документів між державним реєстратором та органами юстиції.	

Межі повноважень органів влади при реєстрації громадських організацій

Відповідно до ч.1 ст.16, у реєстрації об'єднанню громадян може бути відмовлено, якщо його назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать вимогам законодавства України.	Відповідно до ч.1 ст. 12 проекту, державна реєстрація громадських організацій як юридичних осіб здійснюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з урахуванням особливостей, установлених цим Законом. Відповідно до ч.3 ст. 12, державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня після одержання документів передає примірник статуту громадської організації територіальному управлінню юстиції для проведення правової експертизи щодо порушення статті 3 цього Закону.	Відповідно до ч.5 ст.15, орган легалізації протягом десяти робочих днів з дати надходження документів, зазначених у частинах другій - четвертій цієї статті, проводить <u>правову експертизу документів</u> та приймає рішення про державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації громадської організації (спілки громадських організацій), державну реєстрацію або відмову в державній реєстрації змін до статуту (установчого договору). <u>Орган легалізації може перевірити дотримання вимог статуту (установчого договору) щодо порядку внесення змін до статуту (установчого договору).</u> Орган легалізації за заявою особи, яка подала документи, може продовжити строк розгляду документів, але не більше ніж на десять робочих днів, <u>для виправлення помилок або неточностей в документах</u>, які не є порушенням законодавства, та/або подання документів у повному обсязі.	Підстави для відмови в реєстрації об'єднання громадян визначено ст. 16 Закону. Так, у реєстрації об'єднанню громадян може бути відмовлено, якщо його назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать вимогам законодавства України (ч. 1 ст. 16 Закону). В Наказі Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку підготовки та оформлення рішень щодо легалізації об'єднань громадян та інших громадських формувань» від 07.12.2006 року N 92/5 вказується, що органами легалізації здійснюється «правова експертиза» документів на легалізацію - проведення перевірки відповідності змісту документів на відповідність Конституції та іншим актам законодавства. «Правова експертиза» документів, поданих на легалізацію, не обмежується аналізом суперечності законодавству, свідченням цього є судові справи. В Рішенні Європейського Суду з прав людини у справі Корецький та інші проти України Суд надав оцінку правовій експертизі, яка має місце в Україні щодо установчих документів громадських організацій при легалізації. Він визначив, що чинне законодавство надає широкі можливості органам влади при здійсненні державної реєстрації здійснювати поправки до статутів, що є широким тлумаченням та відходом від розгляду тільки діяльності організації.	В Рішенні Європейського Суду з прав людини у справі Корецький та інші проти України Суд встановив, що відповідно до статті 16 Закону України «Про об'єднання громадян», організації може бути відмовлено у реєстрації, коли її реєстраційні документи суперечать законодавству України. Закон не конкретизує, чи ця вимога стосується суперечності мети та діяльності організації вимогам та обмеженням законодавства, зокрема статті 4 цього ж Закону, чи текстової невідповідності статуту організації іншим законодавчим положенням. Здійснення поправок до тексту статуту органами влади Суд розглядає як широке тлумачення та відхід від розгляду лише діяльності організації. Рекомендація Ради Європи вказує: будь-який висновок щодо прийнятності цілей НУО, яка звертається особисто з приводу

			Проект №7262 пропонує «узаконити» практику негласних відмов у легалізації громадських організацій не тільки на предмет суперечності законодавству, але і будь-яких «неточностей чи помилок, які не є порушенням законодавства». Для цього передбачено в ч.5 ст.15 можливість продовження терміну легалізації. Водночас якщо ці «помилки», «неточності» не стосуються порушень та суперечностей законодавству, то підстави відкладення розгляду та відмови у легалізації відсутні взагалі та органи влади має провести державну реєстрацію. Також проект №7262 пропонує надати право органам легалізації при реєстрації змін до установчих документів право органам легалізації проводити перевірку щодо дотримання вимог статуту щодо порядку внесення таких змін, фактично вимагати будь-які документи та відомості про внутрішню діяльність організації, тоді як такий контроль мають здійснювати члени громадської організації, а не органи влади.	надання правосуб'єктності, повинен здійснюватися на основі неупередженості та поваги до принципу політичного плюралізму. Висновок не повинен ґрунтуватися на припущеннях.
Відмова у проведенні державної реєстрації громадської організації				
Відповідно до ст.16 Закону: Стаття 16. Відмова у реєстрації У реєстрації об'єднанню громадян може бути відмовлено, якщо його назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать	Відповідно до ч.5 ст.12 проекту, державний реєстратор відмовляє в реєстрації громадської організації у випадку: 1) наявності підстав для відмови у проведенні державної реєстрації	Відповідно до ст.16 проекту: Стаття 16. Відмова у реєстрації У реєстрації громадської організації (спілки громадських організацій) може бути відмовлено лише у випадку, якщо її назва, установчі документи, подані для	Проект №7262 передбачає ідентичні положення, які містяться у чинному Законі України «Про об'єднання громадян». Щодо якості чинного Закону «Про об'єднання громадян» у формулюванні підстав відмови у	Європейський Суд з прав людини у справі Корецький та інші проти України, встановив, що положення Закону «Про об'єднання громадян», які

вимогам законодавства України. Рішення про відмову у реєстрації повинно містити підстави такої відмови. Це рішення може бути оскаржено у судовому порядку. Про відмову у реєстрації об'єднання громадян реєструючий орган повідомляє у засобах масової інформації.	юридичної особи, передбачених Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців»; 2) наявності висновку правової експертизи територіального управління юстиції про порушення статті 3 цього Закону, примірник якого передається заявникам разом із рішенням про відмову в державній реєстрації. Відмова в державній реєстрації громадської організації на інших підставах не допускається.	реєстрації, суперечать вимогам законодавства України. Рішення про відмову у реєстрації повинно містити підстави такої відмови. Це рішення може бути оскаржено у судовому порядку. Про відмову у реєстрації громадської організації реєструючий орган повідомляє у засобах масової інформації.	реєстрації Європейський Суд з прав людини у справі Корецький та інші проти України встановив порушення ст.11 Конвенції. Натомість проект №7262-1 пропонує обмежити розсуд органів влади у реєстрації громадських організацій та чітко визначити підстави для відмови у реєстрації. По-перше, враховуючи принцип недискримінації порівняно із іншими юридичними особами, підстави для відмови у державній реєстрації громадських організацій не повинні відрізнятися від тих, які визначені для інших юридичних осіб. Про це також вказується у п. 7 Рекомендацій Ради Європи: НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб. По-друге, правова експертиза не стосується всіх документів чи навіть положень установчого документу, а виключно мети громадської організації, що допускається в Рекомендаціях Ради Європи. Також не має практичного сенсу повідомлення про відмову в реєстрації громадської організації через засоби масової інформації, яка є в чинному Законі «Про об'єднання громадян» та пропонується у проекті №7262.	визначають реєстрацію організацій, є недосконалими та невизначеними для того, щоб бути зрозумілими для заявників, та надають широкую можливість розсуду органам влади у тому, чи реєструвати організацію.

Громадські організації без статусу юридичної особи				
Особливості: легалізація, реєстрація, внесення у реєстр				
Відповідно до ч.1 ст.14 Закону: Легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування. Діяльність об'єднань громадян, які нелегалізовані або примусово розпущені за рішенням суду, є протизаконною.	Відповідно до ч.3 ст.1 проекту, громадські організації можуть діяти як зі статусом юридичної особи, так без статусу юридичної особи. Відповідно до ч. 3 ст.11, Включення відомостей в реєстр здійснює Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів на підставі письмового повідомлення засновників організацій або уповноважених ними осіб.	Відповідно до ч.1 ст.17 проекту: Стаття 17. Легалізація громадської організації шляхом повідомлення про заснування 1. Для легалізації громадської організації шляхом повідомлення про заснування засновники або уповноважені ними представники подають органу легалізації (надсилають рекомендованим листом) письмове повідомлення про заснування за встановленою Міністерством юстиції України формою, підписане не менш як трьома засновниками громадської організації (не менш як двома - для спілки громадських організацій) або її уповноваженими представниками.	Чинний Закон «Про об'єднання громадян» передбачає обов'язковість офіційного визнання громадських організацій і без статусу юридичної особи. Використовує термін «легалізація». Проект №7262 також використовує термін «легалізація», передбачає обов'язковість легалізації громадських організацій без статусу юридичної особи. Також зберігається відповідальність за діяльність не легалізованих організацій. Проект №7262-1 відповідає підходам, визначеним у Рекомендаціях Ради Європи, та надає можливість діяти неформальним об'єднанням, які не мають правосуб'єктності.	Відповідно до п 3 Рекомендацій Ради Європи, НУО можуть бути як неформальними об'єднаннями або організаціями, так і об'єднаннями або організаціями, які мають правосуб'єктність.
Порядок легалізації чи реєстрації чи внесення у реєстр (органи, документи, процедура)				
Відповідно до ст. 17 Закону, громадські організації, їх спілки можуть легалізувати своє заснування шляхом письмового повідомлення відповідно Міністерству юстиції України, місцевим органам державної виконавчої влади, виконавчим комітетам сільських, селищних, міських Рад народних депутатів.	Відповідно до ст.11 проекту: Ч.1. Громадські організації без статусу юридичної особи утворюються і діють на підставі договору спільної діяльності без мети одержання прибутку, який обліковується в установленому законом порядку. Ч.3. Включення відомостей в реєстр здійснює Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів на підставі письмового повідомлення	Відповідно до ст.17 проекту: Стаття 17. Легалізація громадської організації шляхом повідомлення про заснування 1. Для легалізації громадської організації шляхом повідомлення про заснування засновники або уповноважені ними представники подають органу легалізації (надсилають рекомендованим листом) письмове повідомлення про заснування за встановленою Міністерством юстиції України формою, підписане не менш як трьома засновниками громадської організації (<i>не менш</i>	Чинний Закон «Про об'єднання громадян» передбачає, що процедура легалізації громадських організацій без статусу юридичної особи здійснюється шляхом повідомлення. Легалізацію таку проводять органи, які визначені у Законі для організацій відповідного територіального статусу. Проект №7262 передбачає таке ж подання письмового повідомлення до органу легалізації. Водночас визначається, що форма буде затверджена Міністерством юстиції. Хоча у ч.2 ст.17 вказані відомості, які мають бути у цьому	Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі №СМ/Rec(2007)14 вказує на те, що держави повинні забезпечити можливість НУО діяти також і як неформальним об'єднанням.

	засновників організацій або уповноважених ними осіб. У повідомленні вказуються імена (найменування) та адреси засновників, найменування, мета громадської організації, дата прийняття рішення про заснування громадської організації без статусу юридичної особи, а також особа, уповноважена вести облік результатів спільної діяльності (у випадку об'єднання майнових вкладів членів організації) відповідно до договору про спільну діяльність. Ч. 4. Відмова у внесенні відомостей до реєстру без подання адміністративного позову про примусовий розпуск громадської організації без статусу юридичної особи не дозволяється.	<i>як двома - для спілки громадських організацій</i>) або її уповноваженими представниками. 2. У письмовому повідомленні про заснування громадської організації (спілки громадських організацій) зазначається: 1) найменування (повне, скорочене); 2) мета та завдання діяльності; 3) дата затвердження положення (установчого договору) і назва органу управління; 4) місцезнаходження органу управління. Підписи у повідомленні повинні бути нотаріально засвідчені. 3. Письмове повідомлення про заснування громадської організації подається до органу легалізації за місцезнаходженням органу управління або місцем проживання одного із засновників. 4. Орган легалізації протягом п'яти робочих днів з дати надходження повідомлення <u>про заснування проводить його правову експертизу на предмет дотримання вимог статей 36 і 37 Конституції України, а також статей 3 і 10 цього Закону.</u> 5. У разі відсутності підстав для відмови орган легалізації в межах визначеного частиною четвертою цієї статті строку не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття рішення	повідомленні. Практика затвердження форм підзаконними актами у легалізації громадських організацій (Постанова КМУ №140 від 26 лютого 1993 р.) засвідчує, що у таких формах встановлюються додаткові вимоги, що не передбачені законом (наприклад, обов'язкове нотаріальне посвідчення підписів засновників на заяві у додатку №1). Також чинний Закон «Про об'єднання громадян» не передбачає підстав для відмови у легалізації громадської організації, яка легалізується шляхом повідомлення. Таким чином, іде і судова практика. Проект №7262 пропонує запровадити правову експертизу повідомлення та надає право органам легалізації відмовляти у такій легалізації. Проект №7262-1 не передбачає легалізації як такої та її обов'язковості. Здійснюється включення відомостей в реєстр Міністерством юстиції України. Проект визначає перелік відомостей, які повинно містити повідомлення, не є необхідним прийняття додаткових підзаконних нормативно-правових актів. За проектом №7262-1 не передбачено права відмови у включенні в реєстр таких громадських організацій без подання адміністративного позову. Таким чином, у повній мірі реалізується повідомний порядок	

		письмово повідомляє засновників громадської організації про її легалізацію та занесення відомостей про громадську організацію, легалізовану шляхом повідомлення про заснування, до облікового реєстру громадських організацій. Цей реєстр формується і ведеться Міністерством юстиції України. 6. За наявності підстав для відмови у легалізації орган легалізації в межах визначеного частиною четвертою цієї статті строку не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття рішення письмово повідомляє про це засновників та надсилає копію прийнятого рішення. 7. Громадські організації, які легалізовані шляхом повідомлення про заснування, не є юридичними особами.	включення громадських організацій у реєстр, що не потребує офіційного визнання чи дозволу.	
Можливість громадської організації без статусу юридичної особи набути правосуб'єктність				
-	Відповідно до ч. 2 ст.11 проекту , громадські організації без статусу юридичної особи, можуть у будь-який час звернутися по проведенню їх державної реєстрації як юридичної особи або включення відомостей про такі організації в єдиний реєстр громадських (неурядових) організацій.	Відповідно до ч.8 ст.17 проекту , громадські організації, які легалізовані шляхом повідомлення про заснування, для отримання статусу юридичної особи можуть звернутись до органу легалізації для проведення процедури державної реєстрації. Державна реєстрація такої громадської організації здійснюється у порядку, визначеному статтею 15 цього Закону.	Чинний Закон «Про об'єднання громадян» не містить можливості громадської організації, яка легалізована шляхом повідомлення, згодом звернутись за отриманням правосуб'єктності. Легалізація із однією і такою ж назвою не допускається, відповідно спочатку необхідно припинити громадську організацію, легалізовану шляхом повідомлення, та згодом проходити процедуру державної реєстрації. Позитивним в обох законопроектах №7262 та 7262-1 є те, що вони передбачають можливість громадських організацій без	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, процедури набуття правосуб'єктності у тих випадках, коли вона не є автоматичним наслідком утворення НУО, повинні бути сформульовані об'єктивно, а їх застосування не повинне залежати від дій, що чиняться на розсуд відповідних державних органів.

			статусу юридичної особи звернутись по проведення їх державної реєстрації як юридичної особи. Проект №7262-1 передбачає можливість громадських організацій діяти без легалізації, та в будь-який час звернутись по проведення їх державної реєстрації як юридичної особи або включення відомостей про такі організації в єдиний реєстр громадських (неурядових) організацій.	Процедури набуття правосуб'єктності повинні бути загальнодоступними, а відповідні процедури – достатньо простими для розуміння і виконання.
Державна реєстрація змін до установчих документів				
Відповідно до ч. 6 ст. 15, зміни до статутних документів, зареєстрованих об'єднань громадян підлягають обов'язковій реєстрації.	Відповідно до ч.6 ст.12 проекту, державна реєстрація змін статуту щодо мети громадської організації здійснюється за попередньої правової експертизи відповідно до цієї статті.	Відповідно до ст.15: Для державної реєстрації змін до статуту (установчого договору) громадська організація (спілка громадських організацій) подає (надсилає рекомендованим листом) до органу легалізації: 1) протокол засідання вищого керівного органу, уповноваженого вносити зміни до статуту (вищих керівних органів, уповноважених вносити зміни до установчого договору); 2) рішення про внесення змін до статуту (установчого договору); 3) оригінал статуту (установчого договору) з відміткою про його державну реєстрацію або документ, що підтверджує внесення плати за публікацію в офіційному друкованому засобі масової інформації повідомлення про втрату оригіналу статуту (установчого договору); 4) два примірники статуту (установчого договору) у новій редакції;	За чинним Законом, як і реєстрація громадських організацій, реєстрація змін до статутних документів громадських організацій проходить подвійну реєстрацію. Підзаконним актом (Постановою КМУ №140 від 26.02.1993 р. визначено документи, які подаються органу легалізації для легалізації змін.) Потім ці зміни ще подаються державному реєстратору. Проект №7262-1 пропонує, щоб процедури реєстрації змін до установчих документів громадських організацій не відрізнялись від інших юридичних осіб та реєстрація здійснювалась на основі Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». У зв'язку із цим не вводиться особливого переліку документів на реєстрацію таких змін чи особливих процедур такої реєстрації. Тільки у разі зміни мети громадської організації проводиться правова експертиза такої мети.	Відповідно до п.43 Рекомендацій Ради Європи, НУО не повинна одержувати згоду будь-якого органу державної влади на внесення подальших змін до своїх установчих документів, якщо ці зміни не стосуються її найменування і цілей. Надання такого дозволу має відбуватися на підставі таких самих процедур, як і для отримання правосуб'єктності, але у випадку зміни найменування і цілей НУО не повинна утворювати нову організацію. Дозволяється висувати вимогу про повідомлення компетентному державному органу

		5) свідоцтво про державну реєстрацію громадської організації (спілки громадських організацій), якщо зміни, що вносяться до статуту (установчого договору), стосуються відомостей, зазначених у свідоцтві про державну реєстрацію; 6) реєстраційну картку, заповнену за формою, затвердженою спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації; 7) документ про сплату реєстраційного збору за проведення державної реєстрації змін до статуту (установчого договору), крім випадків, коли спілка громадських організацій звільняється від сплати реєстраційного збору відповідно до законодавства (подається після прийняття рішення про державну реєстрацію змін).	Проект №7262 знову пропонує не уніфікувати процедури, а встановлювати особливі у проекті, в тому числі збільшує перелік документів для реєстрації таких змін (наприклад, не зрозуміло чим відрізняється протокол засідання вищого керівного органу та рішення про внесення змін до статуту (установчого договору), тоді як рішення оформляється протоколом). Окрім того, перелік документів ілюструє, яким чином законотворці при дублюванні процедур, які є в законі про державну реєстрацію та визначенні «особливостей» у законі про ГО можуть обмежити останні порівняно із іншими юридичними особами. Наприклад, проект №7262 передбачає, що при внесенні змін статут (установчий договір) викладається у новій редакції. Тоді як інші юридичні особи відповідно до ч. 1 ст. 29 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» можуть як викладати зміни до установчих документів юридичної особи у новій редакції, так і у вигляді окремих додатків. Проект №7262-1 пропонує усунути дискримінаційні процедури реєстрації змін до установчих документів громадських організацій порівняно із іншими юридичними особами.	про інші поправки в установчих документах НУО до набрання ними чинності.
Повідомлення (реєстрація) змін у відомостях про склад органів управління громадської організації				
-	-	Відповідно до ч. 12 ст.15,	Створення додаткових зобов'язань	Рекомендація Ради

		внесення змін до відомостей про склад органів управління громадської організації (спілки громадських організацій) та про посадових осіб, які уповноважені представляти громадську організацію (спілку громадських організацій) у правовідносинах з іншими особами та мають право вчиняти дії від імені громадської організації (спілки громадських організацій) без додаткового уповноваження, здійснюється на підставі відповідних відомостей, що подаються (надсилаються рекомендованим листом) до органу легалізації. До цих відомостей додається протокол засідання вищого органу управління громадської організації (спілки громадських організацій), на якому було прийнято рішення про зміну складу зазначених органів управління та посадових осіб.	для громадських організацій щодо повідомлення органів реєстрації щодо змін у складі органів управління у проекті №7262 не відповідає рекомендаціям Ради Європи та обмежуватиме громадські організації. Процедура реєстрації змін у відомостях про юридичну особу, в тому числі щодо осіб, які можуть представляти юрособу у відносинах із іншими особами, що здійснюються державними реєстраторами, визначені у законодавстві. Проект запроваджує непотрібну і не зрозумілу процедуру, яка не має жодного юридичного значення для громадських організацій, окрім того, за проектом №7262 громадські організації повинні окрім вищого органу та виконавчого, ще створювати контрольний орган громадської організації, і за логікою проекту, щодо «руху» кожного учасника цього органу потрібно здійснювати повідомлення та надсилати протоколи.	Європи визначає, що громадська організація не повинна одержувати згоду будь-якого органу державної влади на внесення подальших змін до своїх установчих документів, якщо ці зміни не стосуються її найменування і цілей. Більше того, що стосується органів управління. Відповідно до п.47 Рекомендацій, НУО не повинні одержувати жодних додаткових дозволів від державних органів, щоб змінювати свою внутрішню структуру або правила.
Припинення діяльності громадської організації				
Відповідно до ст.19 Закону: Стаття 19. Припинення діяльності об'єднання громадян Припинення діяльності об'єднання громадян може бути проведено шляхом його реорганізації або ліквідації (саморозпуску, примусового розпуску). Реорганізація об'єднання громадян здійснюється відповідно до його статуту. Реєстрація новоствореного	Відповідно до ст.17 проекту: Стаття 17. Особливості припинення громадської організації 1. Громадські організації без статусу юридичної особи припиняються шляхом саморозпуску на підставі рішення їх членів відповідно до установчих документів таких організацій.	Відповідно до ст.18 проекту: Стаття 18. Припинення діяльності громадської організації 1. Громадська організація, спілка громадських організацій може бути припинена шляхом ліквідації (саморозпуску, примусового розпуску). 2. Ліквідація громадської організації, спілки громадських організацій здійснюється: 1) на підставі рішення органу,	Закон «Про громадські організації» чи інший закон, який буде стосуватись правового регулювання створення та діяльності громадських організацій не може визначити правове регулювання всіх відносин щодо створення, реєстрації, діяльності, припинення. Норми, які стосуються загальних положень про юридичні особи, державну реєстрацію юридичних осіб містяться в інших законах (наприклад, Цивільному	Відповідно до п. 44 Рекомендацій, правосуб'єктність НУО може бути припинена на підставі добровільних дій її членів або у випадку, якщо НУО не має членів, її керівних органів, або у випадку банкрутства, тривалої бездіяльності чи скоєння значних

об'єднання здійснюється у порядку, встановленому цим Законом. Ліквідація об'єднання громадян здійснюється на підставі статуту або рішення суду.	2. Громадські організації зі статусом юридичної особи припиняються шляхом злиття, приєднання або поділу (реорганізації) або ліквідації відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Правонаступниками громадських організацій зі статусом юридичної особи в результаті їх злиття, приєднання або поділу можуть бути інші громадські організації. Правонаступниками громадських організацій зі статусом юридичної особи в результаті їх перетворення можуть бути інші об'єднання громадян або благодійні організації. 3. Міністерство юстиції України приймає рішення про припинення акредитації відокремленого підрозділу іноземної громадської (неурядової) організації в Україні на підставі: 1) заяви уповноваженого органу іноземної громадської (неурядової) організації про припинення акредитації відокремленого підрозділу; 2) документа уповноваженого органу іноземної держави, що підтверджує припинення іноземної громадської	уповноваженого на це відповідним установчим документом (саморозпуск); 2) на підставі рішення суду (примусовий розпуск). 3. Припинення зареєстрованої громадської організації, спілки громадських організацій проводиться відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців». 4. Зареєстроване громадська організація, спілка громадських організацій є такою, що припинилася, з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи. 5. У разі ліквідації зареєстрованої громадської організації його активи передаються <i>ліквідаційною комісією</i> іншим громадським організаціям. Якщо такі громадські організації не визначено або якщо вони не прийняли майно у встановленому законодавством порядку, таке майно переходить у власність держави. 6. У разі ліквідації спілки громадських організацій її майно передається громадським організаціям - засновникам спілки відповідно до установчого договору спілки. 7. Громадська організація, спілка громадських організацій, легалізована шляхом	кодекси, Законі «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» тощо) Тому Закон «Про громадські організації» може визначати тільки особливості, що і пропонується в проекті №7262-1. Проект №7262 передбачає окрім добровільних дій членів організації щодо припинення, таку підставу як примусовий розпуск на підставі рішення суду. Водночас підставою для такого позову органу легалізації може бути будь-яке порушення, навіть не значне. Натомість проект №7262-1 визначає підставою для ініціювання позову про ліквідацію чи примусовий розпуск порушення статті 3 Закону (стосується цілей та діяльності, наприклад діяльність яких спрямовані на ліквідацію незалежності України; зміну конституційного ладу насильницьким шляхом; порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки; незаконне захоплення державної влади; пропаганду війни, насильства; розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі; посягання на права і свободи людини чи здоров'я населення.) Це відповідає Рекомендаціям Ради Європи щодо того, що тільки у разі скоєння значних порушень може бути припинена правосуб'єктність НУО (п.44).	правопорушень. Відповідно до п. 7 Рекомендацій, НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб.

	(неурядової) організації.	повідомлення про заснування, припиняє свою діяльність після подання засновниками або уповноваженим представником (надсилання рекомендованим листом) до органу легалізації заяви про припинення діяльності (ліквідацію) за формою, встановленою Міністерством юстиції України. 8. У разі виявлення органом легалізації при здійсненні державного контролю у порядку, визначеному цим Законом, факту відсутності протягом більш як трьох років діяльності громадської організації, спілки громадських організацій, легалізованих шляхом повідомлення, орган легалізації оголошує таку громадську <i>організацію припиненою шляхом публікації відповідного повідомлення у друкованих засобах масової інформації.</i> Орган легалізації протягом десяти днів з дати публікації повідомлення про припинення діяльності громадської організації виключає з облікового реєстру громадських організацій відомості про легалізацію такої громадської організації.	Проект №7262 взагалі не допускає можливість реорганізації громадських організацій. Чинний Закон «Про об'єднання громадян» передбачає таку можливість. Водночас проект №7262-1 пропонує конкретизувати, в які організаційно-правові форми може бути реорганізована громадська організація (ч. 2 ст.17 проекту). Проект №7262 у цій статті прописує не особливості, а процедуру припинення, багато в чому зумовлюючи суперечність іншим актам та обмежуючи громадські організації в цьому порівняно із іншими юридичними особами. Наприклад, Цивільний кодекс передбачає уже процедуру припинення юридичних осіб, що є обов'язковим і для громадських організацій, які є юридичними особами. Ст.105 ЦК допускає можливість вирішення питань при ліквідації не тільки ліквідаційною комісією, але і ліквідатором, або ж виконання функцій комісії із припинення юридичної особи може бути покладено на орган управління юридичної особи. Відсутні обґрунтування та підстави, чому у випадку громадських організацій це має здійснювати тільки ліквідаційна комісія, і організації не можуть скористатись іншими формами. Також проект №7262 необґрунтовано надає право органам легалізації самовільно виключати громадські організації із	

			облікового реєстру громадських організацій на підставі того факту, що відсутня протягом більш як трьох років діяльність громадської організації. Не визначені об'єктивні показники відсутності такої діяльності, що трактуватиметься тільки самими органами легалізації на власний розсуд, встановлюються необмежені контрольні повноваження органів легалізації. Також для такого виключення не потрібне навіть звернення до суду. Водночас саме виключення із такого реєстру не впливатиме на припинення юридичної особи громадської організації. Натомість, наприклад, органи податкової служби можуть ініціювати таке питання, але виключно через подання позову до суду, окрім того, для цього є «об'єктивні» показники відсутності діяльності – неподання звітності юридичною особою. Згідно із п.74, припинення діяльності НУО або, у випадку, якщо це іноземна НУО, скасування дозволу на її діяльність повинні відбуватися лише на підставі рішення суду за переконливих доказів наявності підстав, указаних у пунктах 44 і 45 цієї Рекомендації. Таке рішення суду має надаватися до негайного апеляційного оскарження. Згідно із рекомендаціями Ради Європи, НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що	

			зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб. Тому загальні процедури, які стосуються юридичних осіб, мають застосовуватись і до громадських організацій, та не дискримінувати їх.	
Права громадських організацій, в тому числі господарська діяльність				
Перелік прав громадських організацій та можливість їх реалізовувати				
Відповідно до ч.1 ст.20: Для здійснення цілей і завдань, визначених у статутних документах, зареєстровані об'єднання громадян користуються правом: виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права; представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників) у державних та громадських органах; брати участь у політичній діяльності, проводити масові заходи (збори, мітинги, демонстрації тощо); ідейно, організаційно та матеріально підтримувати інші об'єднання громадян, надавати допомогу в їх створенні; створювати установи та організації; одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого		Відповідно до ст.19 проекту: Стаття 19. Права зареєстрованої громадської організації Для здійснення цілей і завдань, визначених у статутних документах, зареєстровані громадські організації користуються правом: 1) виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права; 2) представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників) у державних та громадських органах; 3) проводити масові заходи (збори, мітинги, демонстрації тощо); 4) ідейно, організаційно та матеріально підтримувати інші громадські організації, надавати допомогу в їх створенні; 5) створювати установи та організації;	Більшість положень, які визначені у чинному Законі «Про об'єднання громадян» та пропонуються у проекті №7262 мають або декларативне значення або навпаки, їх прописування у законах призводить в результаті до обмеження прав громадських організацій. Яскравим прикладом цього є ст. 24 чинного Закону «Про об'єднання громадян» щодо господарської діяльності громадських організацій, яка передбачає «особливі форми» здійснення такої діяльності тільки через створення госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, заснування підприємств в порядку, встановленому законодавством. Так само це стосується права одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань. Закон «Про об'єднання громадян»	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб.

самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань; вносити пропозиції до органів влади і управління; розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі; засновувати засоби масової інформації; брати участь у розробленні проектів рішень з питань ґендерної рівності, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; делегувати своїх представників до складу консультативно-дорадчих органів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що утворюються при органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування; проводити моніторинг з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Відповідно до ч.2 ст.20 Закону, громадські організації мають право засновувати підприємства, необхідні для виконання статутних цілей. Відповідно до ч.4 ст.20, об'єднання громадян користуються іншими правами, <u>передбаченими законами України</u>.		6) одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, <i>необхідну для реалізації своїх цілей і завдань</i>; 7) вносити пропозиції до органів влади і управління; 8) розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі; 9) засновувати засоби масової інформації. Громадські організації мають право засновувати підприємства, необхідні для виконання статутних цілей. Громадські організації користуються іншими правами, <u>передбаченими законами України</u>.	та проект №7262 містять однакові положення щодо цього питання (ч.1 ст.19 проекту). Це є обмеженням права на інформацію для громадських організацій, адже законодавчі акти про доступ до інформації не передбачають прив'язки до «необхідності реалізації цілей та завдань громадської організації». В результаті чого органи державної влади та місцевого самоврядування вимагають від організацій копії установчих документів, інші докази, які б засвідчували відповідність запитуваної інформації цілям та завданням організацій. Інші права та порядок їх реалізації визнаються іншими законодавчими актами та ними здійснюється правове регулювання (наприклад, право виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові та немайнові права визнається а порядок реалізації визначається Цивільним кодексом та іншими законодавчими актами, так само заснування ЗМІ та інші права). Тому від їх передбачення у законі про громадські організації окремим переліком нічого не змінює, а просто здійснюється «кодифікація» переліку. Натомість формулювання такого «закритого» переліку у чинному Законі «Про об'єднання громадян» та проекті №7262, що повністю дублює норми чинного, має інше значення. В результаті громадські організації не зможуть користуватись правами,	

		які не визначені чи у цьому законодавчому акті, чи в інших законах. Адже відповідно до ч. 4 ст.20 Закону «Про об'єднання громадян» та ч.3 ст.19 проекту №7262, громадські організації користуються іншими правами, <u>передбаченими законами України</u>. Таким чином, громадські організації можуть користуватись тільки тими правами, які будуть визначені чи уже визначені у законі. При цьому для громадських організацій вводиться спеціально дозвільний принцип діяльності – дозволено лише те, що прямо передбачено законом (який стосується за Конституцією тільки органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб). Натомість для суб'єктів приватного права діє загально дозвільний принцип – дозволено те, що прямо не заборонено законом. Такий підхід застосовується до інших юридичних осіб, і має застосовуватись до громадських організацій. Інакше це обмежує їх права та діяльність переліком, визначеним у цьому Законі чи інших законах. Проект №7262-1 не дублює положень законодавчих актів, які визначають правове регулювання відповідної сфери відносин (наприклад, доступ до інформації, закладені у Цивільному кодексі права на здійснення господарської діяльності юридичними особами тощо). Таким чином, забезпечується рівність	

			громадських організацій у правах із іншими юридичними особами. Такий підхід визнається і в Рекомендації Ради Європи, відповідно до якої НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб. Натомість, наприклад, що стосується державної підтримки громадських організацій, та специфічно стосується тільки цих суб'єктів, а не всіх юридичних осіб, відповідні положення визначені у проекті №7262-1. Більше того, ч.4 ст.15 проекту №7262-1 на рівні закону пропонує визначити обов'язковими консультації із громадськими організаціями щодо проектів будь-яких актів законодавства, що впливають на статусу громадських організацій, їх фінансування або сфери діяльності.	
Право власності громадських організацій				

Відповідно до ч. 1 ст.21 Закону, об'єднання громадян може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення його статутної діяльності. Об'єднання громадян набуває право власності на кошти та інше майно, передане йому засновниками, членами (учасниками) або державою, набуте від вступних та членських внесків, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом. Відповідно до ч. 4 ст. 21, громадські організації також мають право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої комерційної діяльності створених ними госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств. Відповідно до ч.5 ст.21, кошти та інше майно об'єднань громадян, в тому числі тих, що ліквідуються, не може перерозподілятися між їх членами і використовується для виконання статутних завдань або на благодійні цілі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, за рішенням суду спрямовується в доход держави.	-	Відповідно до ст.20 проекту: Стаття 20. Власність громадської організації Громадська організація може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення її статутної діяльності. Громадська організація набуває право власності на кошти та інше майно, передане їй засновниками, членами (учасниками) або державою, набуте від вступних та членських внесків, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом. Відповідно до ст.21 проекту: Стаття 21. Членські внески громадської організації Фізичні та юридичні особи приватного права сплачують членські внески у розмірах і відповідно до процедур, визначених Статутом та іншими документами громадської організації. Членські внески громадських організацій України у міжнародні та світові громадські організації сплачуються у розмірах та в порядку, визначених міжнародними та світовими громадськими організаціями. Відповідно до ст.22 проекту: Стаття 22. Здійснення права власності Право власності громадських організацій реалізують їх вищі	Громадські організації як юридичні особи мають можливість реалізовувати всі перелічені у статті 21 Закону «Про об'єднання громадян» (статті 20 проекту №7262) правомочності власності і без цих положень, а саме на підставі Цивільного кодексу. Тому дублювати їх у законі немає підстав. Перелічення їх у законі про громадські організації та визначення особливостей більше обмежує громадські організації, аніж дає нові можливості. У пояснювальній записці до проекту №7262 вказується, що він має на меті звільнити від оподаткування членські внески. Водночас передбачення членських внесків як виду надходжень у ст.21 проекту не вирішить цього питання. Внески членів (учасників) юридичної особи уже сьогодні визнані у законодавстві. Водночас для того, щоб вони звільнялись від оподаткування та не було дискусійних питань про таке їх звільнення від податку на прибуток, потрібно зміни вносити до Податкового кодексу, адже законодавчі акти з питань оподаткування мають пріоритет над іншими законами.	Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб

Відповідно до ст.23 Закону: Стаття 23. Здійснення права власності Право власності об'єднань громадян реалізують їх вищі статутні органи управління (загальні збори, конференції, з'їзди тощо) в порядку, передбаченому законодавством України та статутними документами. Окремі функції щодо господарського управління майном може бути покладено вищими статутними органами управління на створювані ними органи, місцеві осередки або передано спілкам об'єднань громадян.		керівні органи (загальні збори, конференції, з'їзди тощо) в порядку, передбаченому законодавством України та установчими документами. Окремі функції щодо господарського управління майном може бути покладено вищими керівними органами на створювані ними органи, місцеві осередки або передано спілкам громадських організацій.		
Господарська діяльність громадських організацій				
Відповідно до ч.1 ст.24, метою виконання статутних завдань і цілей зареєстровані об'єднання громадян можуть здійснювати необхідну господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, заснування підприємств в порядку, встановленому законодавством. Відповідно до ч.3 ст. 24, об'єднання громадян, створені ними установи та організації зобов'язані вести оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність, зареєструватись в органах державної податкової інспекції	-	Відповідно до ст.23 проекту: Стаття 23. Господарська та інша комерційна діяльність З метою виконання статутних цілей і завдань зареєстровані громадські організації можуть здійснювати господарську діяльність без мети отримання прибутку, засновувати підприємства, установи та організації. Громадські організації зобов'язані здійснювати первинний (оперативний) та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, складати статистичну інформацію, а також подавати відповідно до вимог закону фінансову, податкову звітність та статистичну інформацію про	Позитивним у проекті №7262 є те, що він пропонує зняти обмеження у здійсненні господарської діяльності громадських організацій. Водночас за умови внесення змін у ст.24 чинного Закону та виключення обмежень для громадських організацій здійснювати господарську діяльність тільки через створення інших юридичних осіб, громадські організації мають можливість здійснювати таку діяльність. Стаття 86 Цивільного кодексу визначає, що непідприємницькі товариства (споживчі кооперативи, об'єднання громадян тощо) можуть поряд зі своєю основною діяльністю здійснювати	Відповідно до п.9 Рекомендацій, НУО не повинні розподіляти будь-який прибуток, що може виникнути внаслідок їх діяльності, між своїми членами або засновниками, але можуть використовувати цей прибуток для реалізації своїх завдань. Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, НУО, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж

та вносити до бюджету платежі у порядку і розмірах, передбачених законодавством.		свою господарську діяльність.	підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлено законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню. Таким чином, ЦК уже передбачає право громадських організацій на здійснення такої діяльності та визначає відповідні критерії. На заваді стоїть ст.24 Закону «Про об'єднання громадян», який передбачає «інший» порядок реалізації такої діяльності – тільки через створення інших юридичних осіб та установ. Тому за умови відсутності такого обмеження не потрібне дублювання у Законі «Про громадські організації».	права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися такі ж самі обов'язки та санкції у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб

Нагляд за діяльністю громадських організацій. Відповідальність за порушення законодавства

Загальні положення про нагляд за діяльністю громадських організацій.

Відповідно до ст.25 Закону: Стаття 25. Державний нагляд та контроль за діяльністю об'єднань громадян Державний контроль за діяльністю об'єднань громадян здійснюється державними органами у порядку, передбаченому законодавством України. Органи, що проводять легалізацію об'єднань громадян, здійснюють контроль за додержанням ними положень статуту. Представники цих органів мають право бути присутніми на заходах, що проводяться об'єднаннями громадян, вимагати необхідні документи, одержувати пояснення. Нагляд за виконанням та	-	Відповідно до ст.24 проекту: Стаття 24. Державний нагляд за діяльністю громадських організацій Держава здійснює нагляд за діяльністю громадських організацій через органи легалізації, правоохоронні, фінансові органи та органи контрольно-ревізійної служби, органи державної податкової служби на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.	Органи контрольно-ревізійної служби, органи державної податкової служби та інші органи влади здійснюють державний контроль за відповідними сферами на підставі законів, які визначають їх компетенцію. Визначення цього питання у Законі «Про громадські організації» не має практичного значення. Питання, яке може бути врегульоване на рівні цього закону, - це питання нагляду органів легалізації. Проект №7262 передбачає збереження такого контролю за додержанням організаціями положень статуту. Натомість проект №7262-1 передбачає альтернативу зовнішньому контролю – контроль членів організації.	Відповідно до п. 47 рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій в Європі (№ CM/Rec(2007)14[1]), саме неурядова організація самостійно, без втручання держави, повинна забезпечити, щоб її органи управління діяли й ухвалювали рішення відповідно до її установчих документів, вона має право вільно

додержанням законності об'єднаннями громадян здійснюють органи прокуратури. Контроль за джерелами та розмірами надходжень, сплатою податків об'єднаннями громадян здійснюють відповідно фінансові органи та органи державної податкової інспекції.			Підхід, визначений у проекті №7262-1 відповідає рекомендаціям Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій в Європі (№ СМ/Rec(2007)14[1]), відповідно до п.7, неурядові організації, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися <u>такі ж самі обов'язки та санкції</u> у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб. Кримінальний кодекс, Кодекс про адміністративні правопорушення та інші акти визначають достатню відповідальність у разі вчинення суспільно небезпечних діянь особою. Громадські організації як юридичні особи підлягають такому ж контролю та до них застосовуються санкції, як для інших юридичних осіб. Встановлені у Законі «Про об'єднання громадян» санкції стосуються державного контролю органів легалізації за <i>дотриманням організаціями власного статуту</i> та можуть застосовуватись навіть за незначні «порушення» (наприклад, навіть відтермінування проведення зборів членів чи виконавчого органу організації теж вважається порушенням). Водночас держава здійснює втручання у внутрішню діяльність громадських організацій. Такий контроль та право застосовувати	організовувати їх діяльність для здійснення своїх цілей. Відповідно до п.7, неурядові організації, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися <u>такі ж самі обов'язки та санкції</u> у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб.

			механізми відновлення мали б належати членам та учасникам громадської організації. На сьогодні статтею 98 Цивільного кодексу встановлено ряд гарантій щодо участі та контролю членів товариства (яким є громадська організація). Також проект передбачає додаткові засоби посилення гарантій участі та захисту прав членів громадських організацій (стаття 10 проекту Закону), в тому числі члени громадської організації мають право одержувати від її органів інформацію про діяльність організації, кількість та склад її членів, реєстраційні дії, а також вільний доступ до установчих документів, рішень органів та фінансових звітів організації. Відповідно до п. 47 рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій в Європі (№ CM/Rec(2007)14[1]), саме неурядова організація самостійно, без втручання держави, повинна забезпечити, щоб її органи управління діяли й ухвалювали рішення відповідно до її установчих документів, вона має право вільно організовувати їх діяльність для здійснення своїх цілей. Зокрема, НУО не повинні одержувати жодних додаткових дозволів від державних органів, щоб змінювати свою внутрішню структуру або правила. Окрім того, санкції відповідно до п.72 Рекомендацій повинні бути пропорційними. Несумісним із	

			європейськими стандартами правового регулювання неурядових організацій є збереження контролю органів легалізації (реєстрації) за статутною діяльністю громадських організацій та застосування за такі порушення. Тому проект №7262-1 передбачає альтернативу контролю та втручанню держави у внутрішню діяльність громадських організацій через передання цих повноважень членам та учасникам організацій, натомість збережено тільки відповідальність та санкції за порушення, які є суспільно небезпечними та виправданими є державний інтерес (порушення, передбачені статтею 3 проекту Закону).	
Відповідальність за порушення законодавства, санкції, які стосуються тільки громадських організацій				
Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства Посадові особи легалізуючих органів об'єднань громадян та громадяни за порушення законодавства про об'єднання громадян несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність. Об'єднання громадян несуть відповідальність, передбачену цим Законом та іншими законодавчими актами України. Керівництво об'єднанням громадян, яке не легалізувалося у встановленому законом порядку чи якому відмовлено у легалізації, або яке примусово розпущено за рішенням суду,	Відповідно до ч.1 ст. 16 проекту: Стаття 16. Відповідальність громадської організації 1. За порушення цього Закону громадські організації несуть відповідальність передбачену законом.	Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про громадські організації Особи, які порушують законодавство про громадські організації, несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством. За порушення цього Закону до громадських організацій можуть бути застосовані такі стягнення: 1) попередження; 2) штраф; 3) тимчасова заборона (зупинення) окремих видів діяльності; 4) тимчасова заборона (зупинення) діяльності; 5) примусовий розпуск (ліквідація). Стаття 26. Попередження	Проект №7262-1 передбачає загальні принципи відповідальності громадських організацій, яка є такою ж, як для інших юридичних осіб. Цей підхід відповідає Рекомендаціям Ради Європи, відповідно до яких громадські організації із правосуб'єктністю повинні мати такі ж обов'язки як інші юридичні особи, до них застосовуються такі ж санкції. Натомість проект №7262 дублює положення чинного Закону «Про об'єднання громадян», та передбачає збереження специфічних санкцій для громадських організацій, які не передбачені для інших юридичних осіб.	Відповідно до п.7 Рекомендацій, неурядові організації, які мають правосуб'єктність, повинні мати такі ж права, що зазвичай належать іншим юридичним особам, і на них повинні поширюватися <i>такі ж самі обов'язки та санкції</i> у сфері адміністративного, цивільного та кримінального права, що зазвичай застосовуються до таких юридичних осіб. Відповідно до п. 47 рекомендацій

але продовжує діяти, а так само участь у діяльності таких об'єднань тягнуть за собою адміністративну або кримінальну відповідальність. Стаття 28. Види стягнення За порушення законодавства до об'єднання громадян можуть бути застосовані такі стягнення: попередження; штраф; тимчасова заборона (зупинення) окремих видів діяльності; тимчасова заборона (зупинення) діяльності; примусовий розпуск (ліквідація). Стаття 29. Попередження При вчиненні об'єднанням громадян правопорушення, яке не тягне за собою обов'язкового застосування іншого виду стягнення, передбаченого цим Законом, відповідний легалізуючий орган вносить письмове попередження. Стаття 30. Штраф В разі грубого або систематичного вчинення правопорушень за поданням легалізуючого органу або прокурора на об'єднання громадян може бути накладено штраф в судовому порядку. Стаття 31. Тимчасова заборона (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян З метою припинення незаконної		При вчиненні громадською організацією порушення законодавства, відповідний орган легалізації може винести громадській організації письмове попередження, з вимогою внести належні зміни у її діяльність. Стаття 27. Штраф В разі грубого або систематичного вчинення правопорушень за поданням легалізуючого органу або прокурора на громадську організацію може бути накладений штраф у судовому порядку. Стаття 28. Тимчасова заборона (зупинення) окремих видів діяльності або всієї діяльності громадської організації З метою припинення незаконної діяльності громадської організації за поданням легалізуючого органу або прокурора суд може тимчасово заборонити окремі види діяльності або тимчасово заборонити діяльність громадської організації згідно чинного законодавства.		Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно правового статусу неурядових організацій в Європі (№ СМ/Rec(2007)14[1]), саме неурядова організація самостійно, без втручання держави, повинна забезпечити, щоб її органи управління діяли й ухвалювали рішення відповідно до її установчих документів, вона має право вільно організовувати їх діяльність для здійснення своїх цілей.

діяльності об'єднання громадян за поданням легалізуючого органу або прокурора суд може тимчасово заборонити окремі види діяльності або тимчасово заборонити діяльність об'єднання громадян на строк до трьох місяців. Тимчасова заборона окремих видів діяльності об'єднання громадян може здійснюватись шляхом встановлення заборони на проведення масових заходів (зборів, мітингів, демонстрацій тощо), здійснення видавничої діяльності, проведення банківських операцій, операцій з матеріальними цінностями тощо. За поданням органу, який звертався до суду щодо тимчасової заборони окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян, суд може продовжити цей термін. При цьому загальний термін тимчасової заборони не повинен перевищувати шість місяців. При усуненні причин, що стали підставою для тимчасової заборони, за клопотанням об'єднання громадян його діяльність може бути відновлена судом в повному обсязі.				
Відповідальність за порушення у виді примусового розпуску (ліквідації) громадської організації				
Стаття 32. Примусовий розпуск (ліквідація) об'єднання громадян За поданням легалізуючого	Відповідно до ч.2 ст.16 проекту: у випадку встановлення порушення громадською організацією	Відповідно до ст.29 проекту: Стаття 29. Примусовий розпуск (ліквідація) громадської організації	Як і проект №7262, так і проект №7262-1 передбачають підставою для примусового розпуску (ліквідації) громадської організації	Відповідно до п.44 Рекомендацій, правосуб'єктність НУО може бути

органу або прокурора рішенням суду об'єднання громадян примусово розпускається (ліквідується) у випадках: 1) вчинення дій, передбачених статтею 4 цього Закону; 2) систематичного або грубого порушення вимог статті 22 цього Закону; 3) продовження протиправної діяльності після накладення стягнень, передбачених цим Законом; 4) зменшення кількості членів політичної партії до числа, коли вона не визнається як така. Суд одночасно вирішує питання про припинення випуску друкованого засобу масової інформації об'єднання громадян, яке примусово розпускається. Про примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян реєструючий орган протягом п'ятнадцяти днів після набрання рішенням суду законної сили повідомляє у засобах масової інформації.) Рішення про примусовий розпуск всеукраїнських та міжнародних громадських організацій на території України приймається судом.	статті 3 цього Закону за позовом органу юстиції суд приймає рішення: 1) про ліквідацію громадських організацій зі статусом юридичної особи; 2) про примусовий розпуск громадських організацій без статусу юридичної особи; 3) про припинення акредитації відокремлених підрозділів іноземних громадських (неурядових) організацій.	За поданням легалізуючого органу або прокурора рішенням суду громадська організація примусово розпускається (ліквідується) у випадках: 1) вчинення дій, що суперечать вимогам статті 3 цього Закону; 2) продовження протиправної діяльності після застосування стягнень, передбачених цим Законом; 3) провадження громадською організацією (спільною громадських організацій) діяльності, що заборонена законами України. Рішення про примусовий розпуск (ліквідацію) громадської організації, спільки громадських організацій приймає суд у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України. Протягом п'ятнадцяти днів після набрання рішенням суду про примусовий розпуск (ліквідацію) громадської організації законної сили, орган легалізації заносить відповідні відомості до облікового реєстру громадських організацій та Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. Питання щодо власності примусово розпущеної (ліквідованої) громадської організації вирішується в порядку, визначеному статтею 18 цього Закону.	порушення, які визначені у ст. 37 Конституції України та у відповідних законопроектах. Водночас проект №7262 розширює перелік таких підстав для примусового розпуску (ліквідації) громадських організацій. Зокрема, це продовження протиправної діяльності після застосування стягнень, передбачених цим Законом; провадження громадською організацією (спільною громадських організацій) діяльності, що заборонена законами України. Таким чином, підставою для такого рішення може бути як будь-яке дрібне порушення статуту організації, так і дрібні порушення законодавства. Відповідно до Рекомендацій Ради Європи, застосування санкцій має бути пропорційним та тільки за значні порушення. Очевидно, що порушення статуту навіть продовження після попередження органу легалізації не є таким значним порушенням та не є пропорційним застосування санкції у вигляді примусового розпуску громадської організації. Для такого контролю має застосовуватись внутрішній контроль членів організації. Також такі санкції можуть застосовуватись для тиску на громадські організації в їхній діяльності, адже завжди можна знайти порушення статуту (наприклад, невчасне проведення чергового засідання виконавчого органу, загальних зборів),	припинена на підставі добровільних дій її членів або у випадку, якщо НУО не має членів, її керівних органів, або у випадку банкрутства, тривалої бездіяльності чи скоєння значних правопорушень. Відповідно до п. 72 Рекомендацій, як правило, належною санкцією до НУО за порушення вимог законодавства стосовно НУО (включно з тими, що стосуються отримання правосуб'єктності) має бути проста вимога виправити порушення та/або накладення адміністративного, цивільного чи кримінального стягнення на таку організацію та/або на окремих осіб, які несуть пряму відповідальність за порушення. Стягнення має базуватись на чинному законодавстві і дотримуватись принципу пропорційності.

			застосувати попередження, а згодом звернутись до суду із позовом про примусовий розпуск громадської організації. Тому проект №7262-1 передбачає підхід, який відповідає Рекомендації Ради Європи, а саме застосування специфічних санкцій у вигляді примусового розпуску громадської організації тільки у разі значного порушення, якими є порушення, визначені у статті 37 Конституції України.	
Міжнародні зв'язки громадської організації. Міжнародні громадські організації				
Відповідно до ч.1 ст.33 Закону, громадські організації, їх спілки відповідно до своїх статутів можуть засновувати або вступати в міжнародні громадські (неурядові) організації, утворювати міжнародні спілки об'єднань громадян, підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України.	Відповідно до ч.4 ст. 1, громадські організації мають право утворювати спілки та інші об'єднання, в тому числі міжнародні, добровільно приєднуватися до об'єднань або припиняти участь у таких об'єднаннях без попередніх дозволів органів державної влади або органів місцевого самоврядування.	Відповідно до ч.1 ст.30, громадські організації, спілки громадських організацій відповідно до своїх установчих документів можуть бути засновниками та/або членами іноземних або міжнародних громадських (неурядових) організацій, підтримувати міжнародні зв'язки, а також брати участь у здійсненні заходів, <u>що не заборонені законодавством України і не суперечать меті та завданням діяльності</u> громадських організацій, спілок громадських організацій. Відповідно до ч. 2 ст. 30, громадські організації, спілки громадських організацій <u>відповідно до своїх установчих документів</u> можуть підтримувати міжнародні зв'язки з іноземними та міжнародними громадськими (неурядовими) організаціями, провадити діяльність на території іноземних держав	Проект №7262 обмежує порівняно із чинним Законом України «Про об'єднання громадян» право громадських організацій на здійснення міжнародних зв'язків. Вимога, яка встановлена Законом України «Про об'єднання громадян», стосується того, щоб це не суперечило міжнародним зобов'язанням України. При цьому не вказується на певні закони чи більше законодавство (що включає і закони і підзаконні нормативно-правові акти) та на те, чи це буде суперечити меті та завданням громадських організацій, що визначені в установчих документах. Натомість проект №7262 пропонує ставити у залежність це від того, чи це не заборонено законодавством та чи це не суперечитиме меті та завданням діяльності громадських організацій, спілок громадських організацій. Таким чином, будь-яка	Відповідно до п. 15. Рекомендацій, НУО повинні мати можливість вільно реалізовувати свої цілі шляхом участі в об'єднаннях, федераціях та конфедераціях НУО як національних, так і міжнародних.

		відповідно до законодавства відповідних держав, а також брати участь у здійсненні спільних заходів, <u>що не заборонені законодавством України і не суперечать меті та завданням діяльності</u> громадських організацій, спілок громадських організацій.	участь у тематичному міжнародному заході, що не зовсім буде визначений у меті та завданнях в установчих документах організації, буде порушенням законодавства, і за це за проектом №7262 можуть застосовуватись санкції.	
Відповідно до ст.34 Закону: Стаття 34. Міжнародні громадські організації. Філіали іноземних громадських організацій Міжнародні громадські організації, філіали, відділення, представництва, інші структурні осередки громадських (неурядових) організацій іноземних держав на території України діють відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України. Легалізована громадська організація, що виступила засновником, стала членом міжнародної організації або іншим шляхом поширила свою діяльність на територію іноземної держави, зобов'язана в місячний строк подати необхідні документи для реєстрації в Міністерстві юстиції України як міжнародна, якщо інше не передбачено законами України. Порядок реєстрації філіалів та інших структурних осередків громадських організацій іноземних держав встановлюється Кабінетом Міністрів України.	Відповідно до ст.13 проекту: Стаття 13. Акредитація відокремлених підрозділів іноземних громадських (неурядових) організацій 1. Для акредитації відокремленого підрозділу іноземної громадської (неурядової) організації в Україні ця організація або уповноважені нею особи подають (надсилають рекомендованим листом) до Міністерства юстиції України: 1) заяву про акредитацію за формою, що затверджена Кабінетом Міністрів України; 2) копію документа уповноваженого органу іноземної держави, що підтверджує статус іноземної громадської (неурядової) організації як юридичної особи; 3) копію установчих документів іноземної громадської (неурядової) організації; 4) рішення уповноваженого органу іноземної	Відповідно до ст.31 проекту: Стаття 31. Міжнародні громадські організації. Філії іноземних громадських організацій 1. Міжнародні громадські організації, філії, відділення, представництва, інші структурні осередки громадських (неурядових) організацій іноземних держав на території України діють відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України. 2. Легалізована громадська організація, що виступила засновником, стала членом міжнародної організації або іншим шляхом поширила свою діяльність на територію іноземної держави, зобов'язана в місячний строк подати необхідні документи для реєстрації в Міністерстві юстиції України як міжнародна, якщо інше не передбачено законами України. 3. Легалізація філії або представництва іноземної громадської (неурядової) організації здійснюється шляхом акредитації Міністерством юстиції України у порядку,	Законопроект №7262 передбачає, що легалізована громадська організація, що виступила засновником, стала членом міжнародної організації або іншим шляхом поширила свою діяльність на територію іноземної держави, зобов'язана в місячний строк подати необхідні документи для реєстрації в Міністерстві юстиції України як міжнародна, якщо інше не передбачено законами України. Законопроект №7262 обмежує громадські організації у створенні міжнародних громадських організацій, адже вимагає від них, навіть якщо вони місцеві громадські організації подавати документи для реєстрації як міжнародної. Проект №7262 встановлює більший перелік документів на легалізацію відокремлених підрозділів іноземних громадських (неурядових) організацій, також у проекті №7262-1 форми визначатимуться КМУ, натомість у проекті №7262 – Міністерством юстиції України.	Відповідно до п.45 Рекомендацій, без завдання шкоди при застосуванні положень Конвенції No. 124 у тих державах, які ратифікували цю Конвенцію, іноземні НУО можуть бути зобов'язані отримати дозвіл на діяльність у країні, резидентами якої вони не є, у спосіб, що відповідає вимогам, указаним у пунктах 28-31 та 33-39 цієї Рекомендації.

	громадської (неурядової) організації про утворення відокремленого підрозділу та призначення його керівника; 5) положення відокремленого підрозділу у двох примірниках (якщо це передбачено рішенням про утворення відокремленого підрозділу); 6) довіреність на ім'я керівника відокремленого підрозділу оформлену відповідно до законодавства країни, в якій видано таку довіреність; 7) документ про внесення плати за акредитацію в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, за винятком іноземних громадських (неурядових) організацій звільнених від плати за акредитацію на підставі міжнародних договорів України. 2. Документи, зазначені у пунктах 2 - 6 частини першої цієї статті, повинні бути перекладені державною мовою та легалізовані в установленому порядку. 3. У разі відсутності підстав для відмови в акредитації Міністерство юстиції України протягом 20 робочих днів приймає рішення про акредитацію	встановленому цією статтею, якщо міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не передбачають інше. 4. Для акредитації філій, представництв іноземних громадських (неурядових) організацій в Україні уповноважена особа (особи) подає до Міністерства юстиції України (надсилає рекомендованим листом): 1) заяву про акредитацію, зразок якої затверджується Міністерством юстиції України; 2) копію документа уповноваженого органу іншої держави, що підтверджує легалізацію громадської (неурядової) організації; 3) копію установчих документів іноземної громадської (неурядової) організації; 4) рішення уповноваженого органу іноземної громадської (неурядової) організації про утворення філії або представництва в Україні та призначення їх керівника; 5) положення про філію або представництво, якщо воно передбачено рішенням про утворення філії або представництва; 6) довіреність на ім'я керівника філії або представництва, оформлену відповідно до законодавства держави, в якій вона видана; 7) відомості про інших осіб, уповноважених вчиняти		

	іноземної громадської (неурядової) організації, вносить до єдиного реєстру громадських (неурядових) організацій відомості про акредитовану організацію, видає свідоцтво про акредитацію в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а також один примірник положення з відміткою про акредитацію іноземної громадської (неурядової) організації (за наявності такого положення).	юридичні дії від імені філії або представництва (у разі наявності таких); 8) документ, що підтверджує внесення плати за проведення акредитації у розмірі, що дорівнює реєстраційному збору, визначеному Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” для реєстрації юридичних осіб (подається після прийняття рішення про акредитацію). Документи, зазначені у пунктах 2 - 7 частини четвертої цієї статті, повинні бути перекладені державною мовою та легалізовані в установленому порядку, якщо міжнародні договори, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, не передбачають інше. 5. Міністерство юстиції України протягом 30 календарних днів з дати надходження зазначених у частині четвертій цієї статті документів проводить їх правову експертизу. 6. За результатами правової експертизи Міністерством юстиції України приймається рішення про акредитацію або про відмову в акредитації філії чи представництва іноземної громадської (неурядової) організації. Міністерство юстиції України в межах визначеного частиною п’ятою цієї статті строку не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття		

		рішення письмово повідомляє про прийняте рішення заявника. 7. Філії або представництва іноземних громадських (неурядових) організацій в Україні вважаються легалізованими з дня їх акредитації Міністерством юстиції України. Свідоцтво про акредитацію філій та представництв іноземної громадської (неурядової) організації надається представнику іноземної громадської (неурядової) організації. Зразок свідоцтва про акредитацію філій та представництв іноземної громадської (неурядової) організації затверджується Міністерством юстиції України. 8. Міністерство юстиції України включає відомості про акредитацію філії або представництва іноземної громадської (неурядової) організації до облікового реєстру громадських організацій.		
Зобов'язання для громадських організацій привести свої установчі документи у відповідність із Законом				
-	Відповідно до п.6 Прикінцевих та перехідних положень проекту, набрання чинності цим Законом не потребує перереєстрації громадських організацій, які були зареєстровані раніше. Установчі документи указаних організацій застосовуються в частині, що не суперечать цьому Закону. Внесення змін до	Відповідно до п. 4 Прикінцевих та перехідних положень проекту, громадські організації, спілки громадських організацій, які зареєстровані до набрання чинності цим Законом, протягом одного року від дня набрання чинності цим Законом повинні привести свої установчі документи у відповідність із цим Законом. При цьому реєстраційний збір за реєстрацію змін до установчих	Прикінцеві положення проекту №7262 передбачають обов'язок усіх легалізованих громадських організацій протягом року внести зміни до своїх статутів та зареєструвати їх в органах легалізації. Це суперечить Рекомендаціям Ради Європи, а також практиці внесення змін до законодавчих актів. Так цього року внесено зміни до Закону «Про молодіжні та дитячі громадські організації», водночас із проекту	Відповідно до ч.41 Рекомендацій Ради Європи, НУО не повинні бути зобов'язаними періодично підтверджувати свою правосуб'єктність. НУО не повинна одержувати згоду будь-якого органу державної влади на внесення подальших

	установчих документів громадських організацій, які були зареєстровані раніше, звільняється від плати за реєстраційні дії протягом 18 місяців після дати набрання чинності цим Законом.	документів громадських організацій, спілок громадських організацій протягом зазначеного строку не стягується.	змін до Закону вилучено обов'язок громадських організацій реєструвати зміни до установчих документів. Закон поширює чинність на такі громадські організації без внесення змін установчі документи. Стимулювання внесення змін до установчих документів зумовить «перереєстрацію» громадських організацій. Відповідно до проекту №7262 органи легалізації наділяються правом необмеженого контролю при внесенні змін, перевірки відповідності внесення змін статуту, витребування будь-яких документів, в результаті чого будуть застосовуватись масові перевірки усіх громадських організацій, що будуть «приводити у відповідність свої установчі документи». Відповідно до п.8 Рекомендацій, законодавчі та податкові норми, що застосовуються до НУО, повинні заохочувати їх утворення і тривалу діяльність. Проект №7262-1 не вимагає обов'язкової перереєстрації громадських організацій чи внесення змін до установчих документів, натомість стимулює таку реєстрацію змін через звільнення від сплати реєстраційного збору протягом 18 місяців після дати набрання чинності цим Законом.	змін до своїх установчих документів, якщо ці зміни не стосуються її найменування і цілей. Надання такого дозволу має відбуватися на підставі таких самих процедур, як і для отримання правосуб'єктності, але у випадку зміни найменування і цілей НУО не повинна утворювати нову організацію. Дозволяється висувати вимогу про повідомлення компетентному державному органу про інші поправки в установчих документах НУО до набрання ними чинності.
Приведення у відповідність інших законів України				
	Прикінцеві та перехідні положення проекту №7262-1, п.1 передбачають, що цей Закон набирає чинності	Прикінцеві та перехідні положення проекту №7262 передбачають, що цей Закон набирає чинності з дня його	Без внесення змін у ряд законодавчих актів проект закону «Про громадські організації» не може діяти. Наприклад, проект	-

	через шість місяців після дня опублікування. Також проект передбачає внесення змін до всіх законів, які містять відсилку до Закону України «Про об'єднання громадян». Наприклад, це стосується Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», Закону України «Про захист прав споживачів», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про фізичну культуру і спорт», Закону України «Про туризм», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про видавничу справу», Закону України «Про благодійництво та благодійні організації», Закону України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист», Закону України «Про молодіжні та дитячі громадські організації», Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», Закону України «Про жертви нацистських	опублікування. Відповідно до п.2 Прикінцевих та перехідних положень, Кабінету Міністрів України доручається у трьохмісячний строк з дня набрання чинності цим Законом підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом.	№7262 передбачає, що органи юстиції здійснюють як легалізацію громадських організацій, так і державну реєстрацію відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Водночас без внесення відповідних змін вони не зможуть виконувати функцію державних реєстраторів. Тому проект закону №7262 не може набути чинності з дня опублікування, як це передбачено перехідними та прикінцевими положеннями проекту. Проект також не передбачає внесення відповідних змін до інших законів, а доручає це питання Кабінету Міністрів України здійснити у трьохмісячний строк та подати проекти у ВРУ.	

	переслідувань”, Закону України “Про організації роботодавців”, Закону України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”, Закону України “Про кредитні спілки”, Закону України “Про туризм”, Закону України “Про оцінку земель”, Закону України “Про соціальний захист дітей війни”, Закону України “Про телебачення і радіомовлення”, Закону України “Про природно-заповідний фонд”, Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, Закону України “Про третейські суди” .			